KKR

NORDJYLLAND

REGION NORDJYLLAND

Rammeaftale Socialområdet 2010

Indholdsfortegnelse

INDLEDNING **4**

1. ET SAMMENDRAG AF RAMMEAFTALEN **5**

2. BAGGRUND FOR RAMMEAFTALEN **8**

2.1 LOVGRUNDLAG 8
2.2 JUSTERING AF RAMMEAFTALEN 10
2.2.1 Permanent ændring af tilbud; jf. årshjulet *10*
2.2.2 Akut, permanent ændring af tilbud (udenfor aftalte årshjul) *11*
2.2.3 Særligt vedrørende tilbud, der er uforholdsmæssigt dyre at opretholde *12*
2.2.4 Inddragelse af berørte parter i forbindelse med permanente ændringer *13*
2.2.5 Midlertidige ændringer af tilbud omfattet af rammeaftaler *13*
2.2.6 Kodeks for åben og tidlig dialog *14*
2.3 SÆRLIGT VEDRØRENDE VISO 14
2.4 ÅRSHJUL FOR INDGÅELSE AF KOMMENDE ÅRS RAMMEAFTALER 15

3. FÆLLES MÅL OG VISIONER FOR RAMMEAFTALE 2010 ..... **19**

3.1 FÆLLES MÅL OG VISIONER FOR BORGERNE 19
3.2 FÆLLES MÅL OG VISIONER FOR BRUGER- OG PÅRØRENDEINDDRAGELSE SAMT SAMARBEJDET MED BRUGERORGANISATIONERNE 19
3.3 FÆLLES MÅL OG VISIONER FOR DEN FAGLIGE INDSATS OG UDVIKLING 20
3.4 FÆLLES MÅL OG VISIONER FOR SAMARBEJDET MELLEM KOMMUNER OG REGION NORDJYLLAND 21
3.4.1 Proces 2009 ..... *23*
3.4.2 Tidsplan for indgåelse af rammeaftale 2010 ..... *25*

4. RAMMEAFTALEN – PRINCIPPER OG FORPLIGTELSER **26**

4.1 PRINCIPPER FOR DEN REGIONALE FORSYNINGSPLIGT 26
4.2 PRINCIPPER FOR ORGANISERING OG HÅNDTERING AF AKUTTE SAGER 28
4.2.1 Definition af akutbehov *28*
4.2.2 Definition af akutte sager *29*
4.2.3 Akutberedskab *29*
4.2.4 Akutfunktioner fordelt på målgrupper *30*
4.3 PRINCIPPER FOR HÅNDTERING AF VENTELISTER OG LEDIGE PLADSER 31

5. GENERELLE AFTALER OM ØKONOMI **33**

5.1 2010 – BEDRE GRUNDLAG FOR TAKSTBEREGNINGEN 34
5.2 SÆRLIG AFTALER VEDRØRENDE KOMMUNIKATIONSOMRÅDET 34
5.3 VISITATIONS- OG BEVILLINGSPROCEDURER FOR KOMMUNIKATIONSYDELSER 35

6. TILBUDSVIFTEN I NORDJYLLAND **37**

6.1 SAMLET OVERSIGT OVER PLADSER FORDELT PÅ MÅLGRUPPERNE OG DRIFTSHERRE 37
6.2 TILBUDENES MÅLGRUPPER 39
6.2.1 Handicappede børn og unge inkl. sindslidende *39*
6.2.2 Psykisk handicappede – herunder autister *40*
6.2.3 Fysisk handicappede – herunder hjerneskadede *41*
6.2.4 Døvblinde *41*
6.2.5 Sindslidende *41*
6.2.6 Stofmisbrugere *42*
6.2.7 Beskyttet beskæftigelse *42*
6.2.8 Hjemløse/udsatte grupper *42*
6.2.9 Tilbud under etablering og udvikling *42*
6.2.10 Rådgivningsydelser og hjælpemiddelområdet *43*

7. UDVIKLINGSBEHOV OG -TENDENSER **47**

7.1 SAMARBEJDE OG PROCES 47
7.2 FOKUSOMRÅDER I 2009 50

7.3 FOKUSOMRÅDER 2010 51

8. KVALITETSUDVIKLING, DOKUMENTATION OG EVALUERING OG NETVÆRK 52

8.1 JYFE – JYSK SOCIALFORSKNINGS- OG EVALUERINGSSAMARBEJDE 52
8.2 FAGLIGE NETVÆRK 57
8.3 SAMRÅD FOR DOMFÆLDTE UDVIKLINGSHÆMMEDE 58
8.3.1 Kriminalpræventivt tilsyn 58

9. UDVIKLINGSPLANER FOR BOTILBUD MED OVER 100 PLADSER – SØDISBAKKE 59

9.1 DET VIDERE FORLØB 59

10. KOORDINERING AF DE LANDS- OG LANDSDELSDÆKKENDE TILBUD 61

10.1 SOCIAL- OG SPECIALUNDERVISNINGSOMRÅDET 61
10.2 SIKREDE AFDELINGER 62

11. BILAG 1 OVERSIGT OVER ALLE TILBUD FORDELT PÅ MÅLGRUPPER 63

12. BILAG 2 OVERSIGT OVER RÅDGIVNINGSYDELSER 74

13. BILAG 3 MISBRUGSBEHANDLING 88

14. BILAG 4 OVERSIGT OVER TAKSTER PÅ KOMMUNIKATIONSINSTITUTTERNE FOR SOCIAL- OG SPECIALUNDERVISNINGSOMRÅDET 2010 91

15. BILAG 5 FINANSIERINGSMODEL PÅ KOMMUNIKATIONSOMRÅDET I REGION NORDJYLLAND 2010. 92

16. BILAG 6 TAKSTAFTALE OG VEJLEDNING 97

Indledning

Rammeaftalen på socialområdet er et centralt planlægnings- og udviklingsværktøj og aftalen indgås årligt imellem kommunerne i regionen og Region Nordjylland. Aftalen skal sikre, at der er sammenhæng mellem efterspørgsel og udbud af tilbud til borgerne.

Rammeaftalen for socialområdet har virkning fra den 1. januar 2010 og omfatter det sociale område, jf. servicelovens § 6 b samt tilbud på det almene ældreboligområde, jf. almenboliglovens § 185 b.

Der er ligeledes udarbejdet en rammeaftale for specialundervisningsområdet, jf. specialundervisningslovens § 6 h. Rammeaftalen vedrørende specialundervisningsområdet er udarbejdet i en selvstændig rammeaftale.

Formålet med rammeaftalen er at sikre, at der sker den nødvendige koordinering af tilbud indenfor rammeaftalens område, så borgerne i regionen Nordjylland dels modtager de tilbud, de har behov for og dels modtager tilbud af høj faglig kvalitet.

Som dialog- og planlægningsværktøj er rammeaftalen desuden et centralt værktøj til at sikre, at der sker en effektiv udnyttelse af de økonomiske ressourcer, idet aftalen ligeledes har til formål at sikre, at der sker den bedst mulige udnyttelse af tilbudene på rammeaftalens område.

Rammeaftalen er udarbejdet af Region Nordjylland med afsæt i de 11 kommuners kommunale redegørelser om det forventede behov for tilbud på det sociale område samt på baggrund af de ændringer, som driftsherrerne har indmeldt til rammeaftalen 2010.

Udarbejdelsen af rammeaftalen for 2010 er sket i et fortsat tæt og konstruktivt samarbejde mellem kommunerne og Region Nordjylland. Erfaringerne med rammerne og organiseringen af Rammeaftaleområderne har betydet, at der fremover stadig skal arbejdes mere med udviklingen af såvel rammeaftalen både som værktøj og med den indholdsmæssige del.

Udarbejdelsen af rammeaftalen 2010 er gennemført under den nye organisering af samarbejdet, som kommunerne og Region Nordjylland indførte som en del af aftalen for 2009. Den nye organisering er et udtryk for et fælles ønske om, at Den Administrative Styregruppe skal arbejde på et mere strategisk niveau, ligesom der er et ønske om en øget fokus på specialundervisningsdelen. Organiseringen er nærmere beskrevet i kapitel 3.

I rammeaftalen omtales det geografiske område som regionen Nordjylland, mens Region Nordjylland henviser til organisationen ”Region Nordjylland”.

Det er hensigten, at rammeaftalen fortsat bliver grundlaget for et dynamisk og fleksibelt samarbejde om indsatsen på det sociale område mellem kommunerne i regionen indbyrdes samt mellem kommunerne og Region Nordjylland.

1. Et sammendrag af rammeaftalen

Kapitlet giver læseren en kort sammenfatning af rammeaftalens indhold og hvilke principper kommunerne og Region Nordjylland er enige om skal være gældende for rammeaftalen 2010.

Rammeaftalen har som hovedformål at sikre en sammenhæng mellem efterspørgsel og udbud af tilbud til borgerne. Et andet hovedformål er at bidrage til et smidigt og tillidsfuldt samarbejde kommunerne imellem og mellem kommuner og Region Nordjylland.

Den årlige rammeaftale mellem kommunerne i regionen og Region Nordjylland med virkning fra den 1. januar 2010, omfatter det sociale område, jf. servicelovens § 6 b samt tilbud på det almene ældreboligområde, jf. almenboliglovens § 185 b.

Rammeaftalen regulerer dels Regionsrådets opgaver og forsyningsforpligtigelse på det sociale område og dels grundlaget for Kommunalbestyrelsernes indbyrdes aftale om forpligtigelsen i forhold til de tilbud, som den enkelte kommune har overtaget i henhold til lov om social service § 186 og 190 samt lov om almene boliger § 185 c.

Kommunerne og Region Nordjylland har i fællesskab formuleret mål og visioner for, hvordan socialområdet skal udformes i regionen Nordjylland. Der er formuleret mål og visioner for borgerne, der skal sikre, at borgerne får tilbud af høj faglig kvalitet uanset, om tilbudet leveres af en kommune eller Region Nordjylland. Der skal tages afsæt i den enkeltes ønsker, behov og muligheder. Der er ligeledes udarbejdet mål og visioner for bruger- og pårørendeinddragelse samt for den faglige indsats og udvikling. Endelig er der formuleret visioner for det fremtidige samarbejde mellem kommuner og Region Nordjylland.

Generelt har kommunerne i de kommunale redegørelser indmeldt forventninger til en stigning i behovet for tilbud til målgrupperne handicappede børn og unge. Der er især stigende behov for tilbud til børn med ADHD, autisme, tourette og tilsvarende lidelser. Ligeledes er der et stigende behov for aflastningspladser.

Endvidere er der i forhold til målgruppen psykisk handicappede voksne indmeldt en vis stigning i efterspørgslen. Kommunerne forventer dog generelt selv, at kunne imødekomme behovet efter pladser.

I forhold til fysisk handicappede voksne, melder nogle kommuner ind om en vis stigning i efterspørgselen efter pladser til målgruppen. Også på dette område forventer kommunerne at kunne løse opgaven i eget regi.

De kommunale redegørelser på misbrugsområdet foranlediger, at der fra medio 2009 pågår en dialog mellem de 3 himmerlandske kommuner og Region Nordjylland i forhold til den fremtidige opgavevaretagelse. Kommunerne melder ligeledes ind om et generelt behov for afrusningspladser, behov for tilbud til borgere med dobbeltdiagnose og endelig behov for unge-tilbud.

Helt generelt melder flere kommuner ind om forventede eller allerede igangværende analyser af behov for tilbud til egne borgere og iværksættelse af forebyggende foranstaltninger indenfor flere målgrupper.

Koordinering af de lands- og landsdelsdækkende tilbud mellem Regionerne har resulteret i forventninger om uændret forbrug.

Der er aftalt principper for den regionale forsyningsforpligtelse, således at der er en smidighed og fleksibilitet til gavn for borgerne. Den regionale forsyningspligt løftes både af Region Nordjylland og af de kommuner, der har overtaget driftsherreopgaven på tidligere amtslige tilbud.

Fremadrettet vil også opgaver, der eventuelt overtages af en kommune i regionen fra Region Nordjylland være omfattet af forsyningsforpligtelsen. Kommunerne er således forpligtiget til at stille pladser til rådighed for borgere fra andre kommuner, på de tilbud kommunerne har overtaget fra det tidligere amt eller fra Region Nordjylland, og som er omfattet af rammeaftalen. Disse pladser indgår fortsat i den regionale forsyningspligt.

I de tilfælde hvor kommunerne sammenlægger tilbud overtaget fra Amtet/Region Nordjylland med nuværende kommunale tilbud, skal det overtagne pladsantal indgå uændret i rammeaftalen.

Nye pladser, der oprettes af kommune eller Region Nordjylland som følge af behov beskrevet i rammeaftalen, skal ligeledes indgå i rammeaftalen. Den beliggenhedskommune, som har overtaget et regionalt tilbud, der er omfattet af rammeaftalen, kan ikke nedlægge tilbuddet eller omlægge det til andre eller nye målgrupper, medmindre det aftales i forbindelse med indgåelse af eller ændring af rammeaftalen.

En kommunalbestyrelse eller Regionsrådet skal dog ikke opretholde et tilbud, hvis efterspørgslen efter tilbuddet er så lille, at det er uforholdsmæssigt dyrt at opretholde, og hvis der kan findes et alternativt tilbud til de resterende beboere. Den varige ændring skal dog godkendes af Kontaktudvalget i forbindelse med justering af rammeaftalen.

Der er ligeledes indgået aftale om, hvorledes fremtidige behov for akutte sager skal organiseres og håndteres. Der er på målgruppeniveau udpeget hvilke driftsherrer, der har ansvaret for at sikre akutpladser og eventuelt sikre at akuttilbud iværksættes. Driftsherrerne kan være både kommunale og/eller Region Nordjylland.

Rammeaftalen indeholder specificerede takster for kommunernes køb af pladser og individuelle ydelser i tilknytning hertil samt takster for specialrådgivningsydelser. Der er indgået en aftale om takster, hvori det er fastsat principper for omkostningsberegninger og betalingsmodeller på social- og specialundervisningsområdet, som er omfattet af rammeaftalen. Der er enighed om, at alle udbydere på aftaleområdet anvender det samme regelsæt for omkostningsberegninger og betalingsmodeller.

Omkostninger på Region Nordjyllands tilbud, der er omfattet af den regionale forsyningsforpligtelse på socialområdet, finansieres fuldt ud af kommunerne, bortset fra visse særlige administrative opgaver og specialrådgivningsydelser, som Region Nordjylland og VISO (den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation) har indgået kontrakt om.

Tilbud omfattet af rammeaftalen på det sociale område eksisterer til forskel fra tidligere i dag i højere grad på markedsvilkår og driftsherrerne er derfor afhængig at kunne dokumentere tilbuddets indhold, kvalitet, resultater og pris overfor borgerne og samarbejdsparterne.

Kommunerne og Region Nordjylland har derfor indgået aftale om at samarbejde omkring at tilvejebringe fælles datastandarder vedrørende kommunernes forbrug af sociale tilbud, almene ældreboliger og rådgivningsydelser.

Data omfatter dels kvantitative oplysninger om forbrug af pladser og dels kvalitative data om tilbudenes indhold og kvalitet. Formålet er, at der skal være muligt at sammenligne på tværs af tilbudene. Et tilstrækkeligt datagrundlag for disse informationer er væsentligt for at få den fornødne kvalitet i kommunernes efterspørgsel af tilbud og ydelser og det rette match med driftsherrernes udbud. Dette synliggøres ved henholdsvis de kommunale redegørelser og i Rammeaftalen.

Kommunerne og Region Nordjylland har indgået aftale om, at der på forvaltningsniveau og i tilknytning til de sociale tilbud og rådgivningstilbud fastholdes og etableres faglige netværk. Netværkene er oprettet i 2007 og er væsentlige elementer i opretholdelse og udvikling af de faglige miljøer, som de sociale tilbud og konsulentfunktionerne er en del af.

De faglige netværk er i 2009 evalueret[1] og i efteråret 2009 vil Den Administrative Styregruppe forholde sig til, hvorledes de faglige netværk fremadrettet skal fungere og organiseres.

Derudover er kommunerne og Region Nordjylland enige om at udvide samarbejde omkring dokumentation og faglig udvikling, idet de forpligter sig til at være medlem af foreningen JYFE - Jysk Forsknings- og Evalueringssamarbejde.

Endelig er der i rammeaftalen beskrevet en udviklingsplan for Sødisbakke (kapitel 9 vedr. botilbud med over 100 pladser) samt koordinering af de lands- og landdelsdækkende tilbud.

[1] For resultaterne af COWI-undersøgelsen henvises til Region Nordjyllands hjemmeside www.rn.dk / sociale tilbud og specialundervisning / faglige netværk.

2. Baggrund for rammeaftalen

Kommunalreformen betyder, at myndigheds- forsynings- og finansieringsansvaret på det sociale område er samlet i kommunen. Den enkelte kommunalbestyrelse har hermed det samlede ansvar for at træffe afgørelse om borgerens visitation til et tilbud, ansvar for at sikre relevante sociale tilbud til borgerne samt ansvar for at finansiere disse tilbud.

Kapitlet redegør for hvilket lovgrundlag rammeaftalen er baseret på, herunder hvilke parter, der er forpligtet af rammeaftalen og hvilke områder, der er reguleret af rammeaftalen. Der redegøres ligeledes for hvilket materiale, der danner baggrund for udarbejdelse af rammeaftalen og hvorledes kommunal overtalelse af tilbud samt justering af rammeaftalen skal håndteres. Kapitlet afsluttes med en oversigt over tidsplan for indgåelse af rammeaftalen.

2.1 Lovgrundlag

Denne rammeaftale indgås i henhold til

- lov om social service § 6 stk. 2 og 4 (Lovbekendtgørelse nr. 1117 af 26. september 2007)
- lov om almene boliger m.v. § 185 b stk. 4 og 5 (lovbekendtgørelse nr. 979 1. oktober 2008)
- Socialministeriets bekendtgørelse nr. 36 af 23. januar 2006 om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde samt
- Socialministeriets vejledning af 3. marts 2006 om rammeaftaler m.v. på det sociale område og på det almene ældreboligområde

Rammeaftalens parter

Aftalen indgås mellem Kommunalbestyrelserne i regionen Nordjylland samt Regionsrådet i Region Nordjylland jf. lov om social service § 6 stk. 2 og 4 samt lov om almene boliger m.v. § 185 stk. 4 og 5. Aftalen skal være godkendt af parterne senest den 15. oktober 2009.

Rammeaftalen regulerer

Regionsrådets opgaver og forsyningsforpligtigelse på det sociale område. Rammeaftalen regulerer endvidere grundlaget for Kommunalbestyrelsernes indbyrdes aftale om forpligtigelsen i forhold til de tilbud, som den enkelte kommune har overtaget i henhold til lov om social service § 186 og 190 samt lov om almene boliger § 185 c.

Der fordres enighed mellem parterne om aftalens indhold. Der er således ikke oprettet et administrativt klageorgan jf. bekendtgørelsen § 16 stk. 3.

Rammeaftalens baggrundsmateriale

Rammeaftalen udarbejdes på baggrund af de kommunale redegørelsers angivelse af pladsbehov, udviklingstendenser og behov for kvalitetsudvikling på nærmere angivne målgrupper i henhold til lov om social service §§ 6 stk. 1, 186 og 190 samt lov om almene boliger § 185 b stk. 3 og 185 c stk. 2 samt bekendtgørelsen om rammeaftaler § 4 – 14. Endvidere danner driftsherrernes særskilte indmel-

ding i forhold til ændringer i udbud, kvalitet og indhold i tilbudene baggrund for den samlede koordinering af udbud og efterspørgsel.

Kommunal overtagelse af tilbud
Efter bekendtgørelsens § 7, nr. 4, skal vilkårene for en beliggenhedskommunes overtagelse af et regionalt socialt tilbud fremgå af den årlige rammeaftale. Selve spørgsmålet om, hvorvidt tilbuddet skal overtages af beliggenhedskommunen, skal ikke forhandles, da det alene er en beliggenhedskommunes kommunalbestyrelse, der kan bestemme, om den vil overtage et regionalt tilbud.

Det følger af Servicelovens § 186 stk. 2, at hvis en kommunalbestyrelse beslutter at overtage et regionalt socialt tilbud, der er beliggende i kommunen, er det et vilkår for overtagelsen, at tilbuddet fortsat indgår i den årlige rammeaftale, og at tilbuddet skal stå til rådighed for øvrige kommuner i det omfang, det fastlægges i rammeaftalen. Tilbudene indgår således i den regionale forsyning på samme måde, som hvis tilbudene fortsat var drevet af Regionsrådet.

Den beliggenhedskommune, som har overtaget et tilbud omfattet af rammeaftalen fra det tidligere amt eller Region Nordjylland, kan ikke nedlægge tilbuddet eller omlægge det til andre eller nye målgrupper, medmindre det aftales i forbindelse med indgåelse af eller ændring af rammeaftalen; jf. årshjulet.

En driftsherre skal således indmelde ønsker om ændringer af eksisterende tilbud i forbindelse med udarbejdelsen af den kommende rammeaftale, således at ønskerne kan behandles i forbindelse med godkendelsen af rammeaftalen. Se i øvrigt punkt om justering af rammeaftale samt beskrivelse af årshjulet.

En kommunalbestyrelse eller Regionsrådet skal dog ikke opretholde et tilbud, hvis efterspørgslen efter tilbuddet er så lille, at det er uforholdsmæssigt dyrt at opretholde, og hvis der kan findes et alternativt tilbud til de resterende beboere. Det skal stadigvæk godkendes af Kontaktudvalget i forbindelse med justering af rammeaftalen.

Særligt vedrørende sammenlagte tilbud
I de tilfælde hvor kommunerne sammenlægger tilbud overtaget fra amtet/Region Nordjylland med nuværende kommunale tilbud, skal det overtagne pladsantal indgå uændret i rammeaftalen.

Særligt vedrørende nye pladser
Nye pladser, der oprettes af en kommune eller Region Nordjylland som følge af behov beskrevet i rammeaftalen, skal i den forbindelse indgå i rammeaftalen.

2.2 Justering af rammeaftalen

Rammeaftalerne er i al væsentlighed et styringsinstrument og aftalesystem for kommunerne som myndighed/efterspørgere af tilbud omfattet af den regionale forsyningsforpligtelse i forhold til kommuner og regioner som driftsherrer og udbydere af tilbud omfattet af den regionale forsyningsforpligtelse.

Rammeaftalerne indgås for 1 år ad gangen. For at sikre, at der skabes balance imellem udbud og efterspørgsel er der på baggrund af lovgivningen udarbejdet et årshjul for udarbejdelse af rammeaftalerne imellem de 11 kommuner i regionen og Region Nordjylland.

Kommunerne som myndighed indmelder således forventede ændringer i behov i forhold til kommunens egne borgere (det vil sige anvendelse og efterspørgsel) i forbindelse med de kommunale redegørelser. Proceduren herfor er fastlagt ved lov og derfor detaljeret beskrevet fra lovgivers side[2].

Driftsherrerne af tilbud omfattet af rammeaftalerne indmelder forslag til permanente ændringer, hvis driftsherren ser et behov for at foretage permanente ændringer af et tilbud i form af en varig udvidelse/nedjustering af et pladsantal, ændring af målgruppe eller indhold/kvalitet på et tilbud.

Permanente ændringer skal aftales som en justering af rammeaftalen og skal som udgangspunkt følge proceduren som beskrevet i årshjulet; jf. kapitel 2.2.1. og 2.4.

I helt særlige og specielle tilfælde kan der opstå et akut behov for at ændre i aftalen henover aftaleperioden; jf. kapitel 2.2.2

Udover myndighederne og driftsherrernes indmeldinger, melder også de **faglige netværk** tilbage om evt. tendenser, fokuspunkter o.l. således at deres eventuelle vurderinger af ændrede behov indgår i processen.

Endelig kan der være input til rammeaftalerne fra brugerorganisationer m.v. Ønsker/input herfra opsamles via den årlige **temadag for brugerorganisationer, handicapråd- og netværk, politikere og fagfolk**. Der udarbejdes efterfølgende en hvidbog som inspirationsmateriale, som er tilgængelig for alle interesserede[3].

2.2.1 Permanent ændring af tilbud; jf. årshjulet

Som udgangspunkt skal en permanent ændring af tilbud omfattet af rammeaftalerne indgå i det aftalte årshjul, som er nærmere gennemgået i kapitel 2.5.

[2] BEK §§ 2 og 3 og VEJ nr. 17 af 03/03/2006 kapitel 2.
[3] Temadagen er fastlagt til afholdelse i årets 1. kvartal, således at inspirationen fra temadagen eventuelt kan indarbejdes i de kommunale redegørelser.

En driftsherre kan således have ønske om at ændre permanent i et tilbud, hvor årsagen til ændringen er en del af en mere langsigtet strategi og kan f.eks. hænge sammen med driftsherrernes strategier i øvrigt, f.eks. som en del af fysiske ændringer i tilbudet, ændringer i efterspørgslen på sigt, serviceniveau m.v.

Permanente ændringer skal meldes ind til Koordineringsgruppen for socialområdet i kvartalet efter budgetvedtagelsen for det kommende budgetår[4], så efterspørgselssiden, det vil sige kommunerne som myndighed, eventuelt kan nå at indarbejde overvejelserne m.v. i det kommende års redegørelser.

Til formålet er udarbejdet et skema, hvorefter driftsherrerne kan indberette forslag til permanente ændringer til kommende rammeaftaler, så materialet kan indgå i det materiale, som kommunerne som myndigheder indberetter via kommunale redegørelser.

I maj-juni måned kobles driftsherrernes forslag til permanente ændringer med myndighedernes kommunale redegørelser, således at der videre i processen arbejdes med et mere helhedsorienteret billede af udbud og efterspørgsel.

Det antages, at permanente ændringer til tilbud omfattet af rammeaftalerne fra driftsherresiden således indarbejdes som en del af rammeaftalerne og årshjulet herfor via den ovenfor beskrevne proces, idet ændringer af permanent karakter alt andet end lige ofte vil være et produkt af en driftsherrers strategiske og politiske overvejelser.

En driftsherrer kan ikke træffe afgørelse om en permanent ændring af tilbud omfattet af rammeaftalerne, men må lade ændringen indgå som en del af det kommende års rammeaftale, således der sikres et samlet overblik over ændringerne i forhold til den regionale forsyningspligt (udbudet) og myndighedernes efterspørgsel.

2.2.2 Akut, permanent ændring af tilbud (udenfor aftalte årshjul)

I helt specielle, uforudsete og ekstraordinære tilfælde kan en driftsherre af et tilbud omfattet af rammeaftalerne få et akut behov for en permanent ændring, der netop på grund af akut-situationen ikke kan afvente proceduren i det normale årshjul.

Beslutninger i regi af rammeaftalerne kan ikke delegeres til f.eks. Kontaktudvalget, jf. Regionslovens § 6 stk. 4.

Alle ændringer af tilbud omfattet af rammeaftalerne skal derfor, uanset omfang, som udgangspunkt besluttes i de respektive kommunalbestyrelser og Regionsråd med de forudgående processer, som de forskellige kommunalbestyrelser og Regionsrådet har.

[4] Det vil f.eks. sige, at grundlaget for udkast til rammeaftale 2011dannes ved at driftsherrerne melder ind til Koordineringsgruppen for socialområdet efter de respektive budgetvedtagelser for 2010 (oktober 2009) i 4. kvt. 2009, således at kommunerne kan inddrage oplysningerne i redegørelserne for 2011, der udarbejdes i foråret 2010.

Godkendes ændringen ikke i de respektive kommunalbestyrelser og Regionsrådet, kan den permanente ændring ikke træde i kraft.

For at sikre en smidig og hensigtsmæssig proces, har de 11 kommuner og Region Nordjylland i rammeaftalerne aftalt, at permanente ændringer i tilbud omfattet af rammeaftalerne, der ikke kan følge det aftalte årshjul, kan endelig godkendes i Kontaktudvalget. Ændringerne kan først effektueres, når Kontaktudvalget har godkendt ændringerne.

Processen for behandling af en akut, permanent ændring af tilbud omfattet af rammeaftalerne er, at den pågældende driftsherre retter henvendelse til Koordineringsgruppen for socialområdet via Kommunedialog/Region Nordjylland om det akut opståede behov for en ændring af tilbudet.

Driftsherren skal udarbejde et konkret dagsordenpunkt, der belyser årsager til ændret behov, herunder også en stillingtagen til det samlede behov i de nordjyske kommuner, jf. forsyningsforpligtelsen. Driftsherren skal endvidere tydeligt beskrive årsagen til, at den permanente ændring efter driftsherrens vurdering ikke kan afvente en behandling og eventuel ændring via processen beskrevet i årshjulet.

Koordineringsgruppen for socialområdet vil herefter behandle sagen og tage stilling til, om Den Administrative Styrergruppe skal indkaldes (eventuelt ekstraordinært)[5] til behandling af punktet, herunder om driftsherrens ønske om permanent ændring er af en sådan karakter, at ændringen bør indgå i det aftalte årshjul og således afvente en endelig permanent godkendelse i forhold til processerne aftalt i årshjulet.

Finder Koordineringsgruppen at ændringen kan betegnes som akut i forhold til rammeaftalerne og den regionale forsyningsforpligtelse, sendes sagen videre til behandling i Den Administrative Styregruppe, som herefter har kompetence til at videresende sagen til behandling i Kontaktudvalget[6].

Det er aftalt mellem kommunerne og Region Nordjylland, at en akut, permanent ændring først kan iværksættes efter godkendelse i Kontaktudvalget.

2.2.3 Særligt vedrørende tilbud, der er uforholdsmæssigt dyre at opretholde

En driftsherre kan som beskrevet altid - uanset om der er tale om en ændring i forbindelse med årshjulet eller en akut, permanent ændring af tilbudet omfattet af rammeaftalen - ændre i tilbudet, hvis de øvrige kommunalbestyrelser og Regionsrådet godkender ændringen, så længe den aftalte procedure herfor er fulgt korrekt.

[5] Den Administrative Styregruppe mødes kun ca. 4 gange om året primært i sommerhalvåret med henblik på udarbejdelsen af udkast til kommende års rammeaftaler. Det kan derfor være nødvendigt at indkalde Den Administrative Styregruppe ekstraordinært alene med det formål at behandle den akutte sag.
[6] Som Den Administrative Styregruppe mødes Kontaktudvalget ligeledes ca. 4-5 gange om året.

Hvis en eller flere relevante kommuner modsætter sig en ændring af tilbudet omfattet af rammeaftalerne, kan driftsherren kun gennemføre en ændring af tilbudets profil eller sammensætning, hvis det er åbenbart uhensigtsmæssigt at opretholde tilbudet i sin nuværende form.

Det vil sige, at en driftsherre ikke skal opretholde et tilbud, hvis efterspørgslen efter tilbuddet er så lille, at det er uforholdsmæssigt dyrt at opretholde, jf. Vejledning nr. 17 af 03/03/2006 punkt 53.

En ændring af tilbudets profil eller dimensionering, kan desuden ske, selvom en eller flere relevante kommuner modsætter sig, hvis der kan anvises andre løsninger som led i rammeaftalen, der på tilsvarende måde modsvarer borgernes behov.

2.2.4 Inddragelse af berørte parter i forbindelse med permanente ændringer

Ved ændringer til rammeaftalerne skal der naturligvis være en faglig og saglig begrundelse for oprettelse, nedlæggelse eller omlægning af tilbudet.

Den driftsherre, der ønsker ændringen, skal således tidligst muligt i processen i dialog med de parter, der er berørte af en eventuel ændring.

Hvem, der defineres som "de berørte" parter er en vurdering fra sag til sag, men vurderingen kan ske med udgangspunkt i, hvem den givne sag vil få en betydning for; f.eks. brugere af tilbuddet, omkringliggende kommuner, beliggenhedskommune, kommuner som har borgere indskrevet på tilbuddet, kommuner som tidligere har benyttet sig af tilbuddet og kan forventes at benytte tilbuddet igen samt driftsherrer, som er leverandør af samme type af tilbud.

2.2.5 Midlertidige ændringer af tilbud omfattet af rammeaftaler

Det er aftalt, at en driftsherre for at opnå den nødvendige smidighed og fleksibilitet i rammeaftalens periode kan foretage *midlertidige* ændringer af tilbud i form af kapacitetstilpasninger, uden at dette medfører en permanent justering af rammeaftalen, sådan som det er beskrevet i det ovenstående.

En midlertidig ændring kan f.eks. være begrundet i en periodevis øget efterspørgsel eller en nedgang i efterspørgsel efter pladser.

En midlertidig ændring skal ALTID kunne tilbageføres til oprindelige udgangspunkt.

2.2.6 Kodeks for åben og tidlig dialog

Ændringer, justeringer o.l. indenfor årshjulet.

Som udgangspunkt er der fastsat en proces i forbindelse med kommunernes og regionens udveksling af oplysninger m.v. Denne proces følger af årshjulet, som i kraft af de kommunale redegørelser, driftsherreindmeldinger samt kommunernes tilbagemeldinger for budgetvedtagelser - med betydning for tilbud omfattet af rammeaftalen - er med til at kortlægge og synliggøre kommunernes og regionens planer og intentioner på politisk og strategisk niveau for det kommende år samt de tre efterfølgende budgetår.

Årshjulet skal tage højde for kommunernes politiske og strategiske overvejelser i form af de kommunale redegørelser og driftsherreindmeldinger. Overvejelserne afklarer de overordnede forventninger til udviklingen af kvalitet samt omfanget af de tilbud, som er omfattet af rammeaftalen. Herudover redegøres der for de ændringer, udviklingstiltag og det behov kommunerne og regionen har, som samtidig kan have en betydning for andre kommuner og regioner.

Udover det fastlagte årshjul skal kommunerne og regionen løbende orientere hinanden om de langsigtede politiske strategiske overvejelser igennem året.

Ændringer, justeringer o.l. udenfor årshjulet.

Såfremt en kommune eller regionen foretager en større ændring udenfor årshjulet i form af oprettelse af et nyt tilbud, skal de øvrige kommuner[7] og Region Nordjylland orienteres så tidligt som muligt – og senest når beslutningen er truffet (fair play). En tidlig og åben dialog er i den forbindelse central, hvorfor der samtidig lægges vægt på bilaterale drøftelser mellem de berørte parter så tidlig som muligt i processen.

En åben og tidlig dialog skal også gøre sig gældende i tilfælde, hvor der er tale om fundamentale ændringer, eksempelvis nedlæggelse af et tilbud. Tidlig dialog med de berørte parter er også her af central betydning for, at den videre proces forløber godt.

2.3 Særligt vedrørende VISO

VISO er en statslig videns- og specialrådgivningsorganisation. VISO skal sikre en sammenhængende og helhedsorienteret vidensindsamling og –udvikling samt sikre specialrådgivning og vejledning af borgere og kommuner i de mest komplicerede og specielle enkeltsager. Der kan læses mere om VISO på hjemmesiden www.spesoc.dk

[7] med øvrige kommuner, tænkes specielt på de omkringliggende kommuner og de kommuner der særlig bliver berørt af den evt. ændring.

Både Aalborg kommune og Region Nordjylland driver institutioner, der udover deres almindelige daglige drift og tilbud også er VISO-leverandører; det vil sige, at der ved en visitation via VISO kan ydes blandt andet specialrådgivning via de pågældende institutioner.

Følgende institutioner i regionen Nordjylland er VISO-leverandører på det sociale område:

- Behandlingscentret Hammer Bakker (Aalborg kommune)
- Børne- og ungdomstilbudet Stjernehusene (Aalborg kommune)
- Center for Autisme (Aalborg kommune)
- Døvblindecentret; herunder seksualvejledningen (Region Nordjylland)
- Høreinstituttet (Region Nordjylland)
- Institut for Syn og Teknologi (Region Nordjylland)
- Specialhjemmet Violen (Aalborg kommune)
- Specialinstitutionen Specialinstitutionen Bøgen (Aalborg kommune)
- Svenstrupgård (Aalborg kommune)
- Taleinstituttet (Region Nordjylland)
- Værestedet 13'eren (Aalborg kommune)
- Aalborgskolen (Region Nordjylland)
- Sødisbakke (Region Nordjylland)

2.4 Årshjul for indgåelse af kommende års rammeaftaler

Det er, som beskrevet i ovenstående, grundlæggende for udarbejdelsen af kommende års rammeaftaler, at der skelnes tydeligt imellem indmeldinger fra myndigheder som efterspørgere på tilbud (alene de 11 kommuner i regionen) og fra driftsherrerne som udbydere af tilbud (både driftsherrekommuner og Region).

Formålet hermed er, at de to sæt af oplysninger via aftalerne i årshjulet kan sammenholdes og konklusionerne/konsekvenserne kan indarbejdes i det kommende års rammeaftaler med henblik på at skabe yderligere balance mellem udbud og efterspørgsel.

Samtidig kan det ikke udelukkes, at en driftsherre, ligeledes beskrevet i ovenstående, midt i en aftaleperiode kan få et akut opstået behov for i helt specielle tilfælde at foretage permanente ændringer i rammeaftalerne.

I erkendelse heraf kræver bekendtgørelsen[8] at rammeaftalerne fastlægger procedurer for håndtering af disse justeringsbehov, jf. BEK § 15.

I regionen Nordjylland har kommunerne og Region Nordjylland indgået aftale om følgende årshjul:

[8] Bekendtgørelse nr. 36 af 23/01/2006

15. oktober - december	Opfølgning og evaluering af foregående års rammeaftale og samarbejdet mellem kommuner og Region Nordjylland. Mødeaktivitet i Koordineringsgrupperne og Den Administrative Styregruppe. Opfølgning på proces og indhold i fungerende rammeaftale. Den Administrative styregruppe indarbejder på november-mødet mulighed for udviklingsorienterede temadrøftelser med inddragelse af Koordineringsgrupperne efter relevans. Skabelon til kommunale redegørelser justeres. Udsendelse af skabelon til kommunal redegørelse til kommunerne (driftsherrernes oversigt over forbrugstal fordelt på kommuner udsendes dog først i marts det efterfølgende år). Skabelon til driftsherrekommuner og Region Nordjylland udsendes til driftsherrerne for afklaring om behov for permanente ændringer set fra driftsherrevinkel. Driftsherrekommuner og Region Nordjylland melder ind til Koordineringsgruppen, hvis der ud fra driftsherreperspektiv er behov for permanente ændringer til rammeaftalen efter vedtaget skabelon. Eventuelle forslag til ændringer drøftes i Den Administrative Styregruppe og kommunerne orienteres herom, så oplysningerne kan indgå i kommunernes informationsgrundlag og kendskab til driftsherrernes forslag i forbindelse med myndighedernes udarbejdelse af de kommunale redegørelser.
Januar – april	Mødeaktivitet i Koordineringsgrupperne og i Den Administrative Styregruppe. Driftsherrernes opgørelser over forbrug det foregående år udsendes til kommunerne. Faglige netværk og fokusområder afleverer tilbagemelding til Koordineringsgrupperne,

	der bearbejder tilbagemeldingerne til eventuel anbefaling i Den Administrative Styregruppe.
	Temadag med brugerorganisationer m.v..
	Kommunerne indsender udkast til redegørelser til Region Nordjylland samtidig med opstart af politisk behandling i kommunen.
	Driftsherrernes opgørelser over aktuelle ventelister indsendes til Regionen, der videreformidler til kommunerne (skema udarbejdes i efteråret 2009).
	Udkastet danner grundlaget for et tilbud om nærmere dialog mellem Regionen og den enkelte kommune med henblik på at kvalificere grundlaget til udkast til Rammeaftalerne. Regionen tilbyder således kommunerne et dialogmøde i marts-april måned.
Maj – juni	1. maj kommunale redegørelser indsendes til Region Nordjylland.
	Driftsherrernes forslag til ændringer kobles sammen med resultaterne af de kommunale redegørelser.
	Resultatet drøftes i Koordineringsgrupperne og i Den Administrative Styregruppe, der videresender drøftelserne til behandling i Kontaktudvalget med henblik på eventuel indarbejdelse i udkast til rammeaftalerne.
	Den Administrative styregruppe indarbejder på juni-mødet mulighed for udviklingsorienterede temadrøftelser med inddragelse af Koordineringsgrupperne efter relevans
Juli	Drøftelser mellem kommuner og Region Nordjylland af indhold og proces.
August – september	Driftskommuner og Region Nordjylland indsender takster for det kommende års aftale primo august. Taksterne drøftes i Koordineringsgrupperne med henblik på anbefaling til Den Administrative Styregruppe og Kontaktudvalget.

	Driftsherrerne tilkendegiver eventuelle forslag til ændringer i førstkommende overslagsår[9], således at kommunen selv, øvrige kommuner og Region i deres budgetlægning har mulighed for at indarbejde eventuelle afledte konsekvenser i de respektive budgetter.
	Kontaktudvalget behandler takster og udkast til rammeaftale til anbefaling om politisk godkendelse i kommuner og Region Nordjylland.
15. oktober	Rammeaftaler skal være politiske godkendte af de 11 kommunalbestyrelser og Regionsrådet.
	Eventuelle ændringer i takster m.v. som følge af de endelige kommunale og regionale budgetvedtagelser indmeldes til Region Nordjylland. Region Nordjylland udsender konkret vejledning herom, således at processen koordineres.
1. november	Aftalerne offentliggøres på kommunernes og Region Nordjyllands hjemmeside inden 1. november, jf. BEK.

[9] Det vil f.eks. sige, at i forbindelse med budgetlægning for 2010 skal ændringer med betydning for tilbud omfattet af rammeaftalerne i overslagsåret 2011 videreformidles til de øvrige kommuner og Region.

3. Fælles mål og visioner for rammeaftale 2010

Kommunerne og Region Nordjylland indgår en fælles rammeaftale, der skaber grundlaget for det mellemkommunale samarbejde og samarbejdet mellem kommuner og Region Nordjylland om indsatsen på det sociale område. Det er den enkelte kommune, der via egne mål og visioner for egne tilbud, tegner den socialpolitiske linie.

I kapitlet præsenteres hvilke mål og visioner kommunerne og Region Nordjylland er enige om skal være gældende dels for borgerne, dels for bruger- og pårørendesamarbejdet, dels for den faglige indsats og udvikling samt for samarbejdet mellem rammeaftalens parter. Mål og visionerne i førnævnte afsnit er nævnt i vilkårlig rækkefølge og er således ikke udtryk for en prioritering. Afslutningsvis er der en beskrivelse af, hvilke proces der er fulgt i 2009 i forbindelse med udarbejdelsen af rammeaftalen for 2010.

3.1 Fælles mål og visioner for borgerne

Kommunerne og Region Nordjylland vil i fællesskab arbejde for:

- At borgerne får de tilbud, de har behov for inden for rammeaftalens område.
- At sikre tilbudenes tilgængelighed for borgerne samt at minimere omfanget af ventetider til tilbudene.
- At der som minimum skal tilbydes et midlertidigt tilbud ved akutte behov.
- At sikre borgere med særlige behov en specialiseret indsats og behandling
- At sikre borgerne tilbud i nærmiljøet.
- At sikre gennemsigtighed og åbenhed for borgerne om det enkelte tilbud.
- At sikre at borgerne får tilbud af høj faglig kvalitet uanset om tilbudene leveres af en kommune eller Region Nordjylland.
- At sikre borgerne en sammenhængende og koordineret indsats på tværs af kommune- og regionsgrænser.
- At sikre borgerne en dynamisk og fleksibel socialsektor, der tager afsæt i den enkeltes ønsker, behov og muligheder og hvor ressourcerne udnyttes optimalt.

3.2 Fælles mål og visioner for bruger- og pårørendeinddragelse samt samarbejdet med brugerorganisationerne

Omdrejningspunktet for indsatsen på det sociale område er afhængig af et godt samarbejde med brugerne og de pårørende om tilbudene og om deres ændrede behov og ønsker. Derfor vil kommunerne og Region Nordjylland fortsat arbejde for et åbent og tillidsfuldt samarbejde med brugere og pårørende på to niveauer

Ifølge bekendtgørelsen om rammeaftaler § 8 skal rammeaftalen indeholde retningslinier for bruger- og pårørendeinddragelse i de enkelte tilbud, jævnfør Servicelovens § 16. De konkrete retningslinier for bruger- og pårørendeinddragelse på de sociale tilbud omfattet af rammeaftalen fastlægges af henholdsvis de enkelte kommuner og Region Nordjylland i forhold til de tilbud, man driver indenfor rammerne af de skriftlige retningslinier som kommunerne har vedtaget efter servicelovens § 16. Det fremgår af informationerne vedrørende de enkelte tilbud, hvilke retningslinier der er for brugerindflydelsen på tilbuddet, herunder om der er etableret bruger- eller pårørenderåd på tilbuddet.

Relevante brugerrepræsentanter inviteres til dialog med repræsentanter for såvel kommunerne som Region Nordjylland i forbindelse med den indledende proces omkring forberedelse af de årlige rammeaftaler.

Det blev i 2008 etableret et regionalt netværk, Handicap Netværk Nord, der består af repræsentanter fra de kommunale handicapråd og det regionale kontaktforum for handicap. Kommunerne og Region Nordjylland har et tæt samarbejde med netværket både i forbindelse med planlægningen af den årlige temadag for brugerorganisationer, politikere og embedsmænd, men også i andre relevante sager der vedrører rammeaftalesamarbejdet.

Kommunerne og Region Nordjylland ønsker således fortsat at invitere brugerorganisationer og -repræsentanter til dialog om tilbudene, der er omfattet af rammeaftalen. Dette skal blandt andet ske ved fortsat at inddrage Handicap Netværk Nord i relevante sammenhænge.

Ønsket om dialog med brugerorganisationerne er et supplement til opfyldelse af de lovpligtige krav til retningslinier for bruger- og pårørendeinddragelse, herunder arbejdet i de lokale kommunale handicapråd. Målet er at drøfte mere overordnede udviklingstendenser og ønsker for regionen Nordjylland mellem brugerrepræsentanter, kommuner og Region Nordjylland. Dette sker på en temadag for brugerorganisationer primo 2010. Resultaterne skal i lighed med temadagen i 2009 ende ud i en ”hvidbog”, der frit kan inddrages i det videre forløb med udarbejdelsen af rammeaftalen for det kommende år.

Brugerorganisationerne har endvidere sæde i Det regionale Udviklingsråd, der efter lovgivningen er nedsat efter aftale mellem kommunerne og Region Nordjylland for de første fire år efter reformens ikrafttræden 1. januar 2007; se evt. mere herom på www.statsforvaltning.dk.

3.3 Fælles mål og visioner for den faglige indsats og udvikling

Der er brug for, at der udvikles en fælles kommunal og regional strategi i relation til planlægning og udvikling af rammeaftalekonceptet. Der sættes derfor fokus på de opgaver, der binder indsatsen overfor borgerne sammen, således at borgerne oplever, der er en koordinering af den sociale indsats og en sammenhæng i de

tilbud de modtager, uanset om det er en kommune eller Region Nordjylland, der har forsyningsansvaret.

Kommunerne og Region Nordjylland vil i et tæt samarbejde derfor fortsat arbejde for:

- At faglige netværk fastholdes og etableres på tværs af kommunerne og Region Nordjylland, hvorved der er mulighed for udveksling af viden og erfaringer så den høje faglige kvalitet fastholdes og udvikles.
- At kvaliteten i tilbudene sikres gennem løbende vedligeholdelse og faglig udvikling af tilbudene.
- At samarbejde omkring metodeudvikling med henblik på at frembringe evidens baseret viden om kvaliteten af indsats og resultater på det sociale område styrkes.
- At der arbejdes på at sikre tilgængelighed af viden og specialrådgivning på tværs af region og kommuner, herunder at der sikres et godt samarbejde med VISO.
- At der påbegyndes planlægning af en fælles udvikling på det sociale område; f.eks. i regi af faglige netværk.

3.4 Fælles mål og visioner for samarbejdet mellem kommuner og Region Nordjylland

Mulighederne for at omsætte de ovenstående fælles mål og visioner til handlinger, der har en reel betydning for borgerne, forudsætter et bevidst valg af det gode samarbejde.

Målet er at skabe et konstruktivt samarbejde kommunerne imellem og mellem kommunerne og Region Nordjylland om koordinering og udvikling af tilbud opfattet af rammeaftalen. Der er således enighed om et tæt og tillidsfuldt samarbejde præget af gensidige informationer og dialog.

Den administrative del af rammeaftalesamarbejdet i Region Nordjylland er organisatorisk centreret om Den Administrative Styregruppe og de to Koordineringsgrupper for henholdsvis det sociale område og specialundervisningsområdet.

Den Administrative Styregruppe bestod i 2009 af repræsentanter fra alle 11 kommuner, 1 repræsentant fra KKR (KommuneKontaktRådets sekretariat) samt 1-2 regionale repræsentanter. Kommunerne i den administrative styregruppe har repræsenteret kommuner både som ”efterspørgere” og som ”udbydere” af tilbud/ydelser. Regionen i den administrative styregruppe har repræsenteret Region Nordjylland som ”ansvarlig for udarbejdelse af rammeaftalerne” og som ”udbyder” af tilbud/ydelser.

Den Administrative Styregruppes hovedopgave er:

- at drøfte strategiske problemstillinger i relation til rammeaftalerne,
- at sikre koordination mellem rammeaftalerne på social- og specialundervisningsområdet,
- at sikre dialog og enighed om de endelige rammeaftaler.

Den administrative styregruppe indstiller de endelige udkast til rammeaftaler til godkendelse i Kontaktudvalget for region Nordjylland.

De to Koordineringsgrupper er rådgivende organer for Den Administrative Styregruppe. Grupperne bestod for hvert af de to områder i 2009, af repræsentanter fra alle de 11 kommuner, 1 repræsentant fra KKR samt 1-2 regionale repræsentanter.

Koordineringsgruppernes hovedopgave er:

- at udarbejde et forslag til årlig rammeaftale på henholdsvis specialundervisnings- og socialområdet,
- at behandle de konkrete sager i tilknytning til rammeaftalerne, der måtte opstå i løbet af året,
- at nedsætte og administrere de arbejdsgrupper og netværk, der måtte være nødvendige i relation til det regionale faglige arbejde med rammeaftalerne.

Koordineringsgrupperne indstiller sine forslag til rammeaftale til godkendelse i den administrative styregruppe for rammeaftalerne.

Nedenstående model illustrer den administrative organisering af samarbejdet om udarbejdelsen af rammeaftalerne.

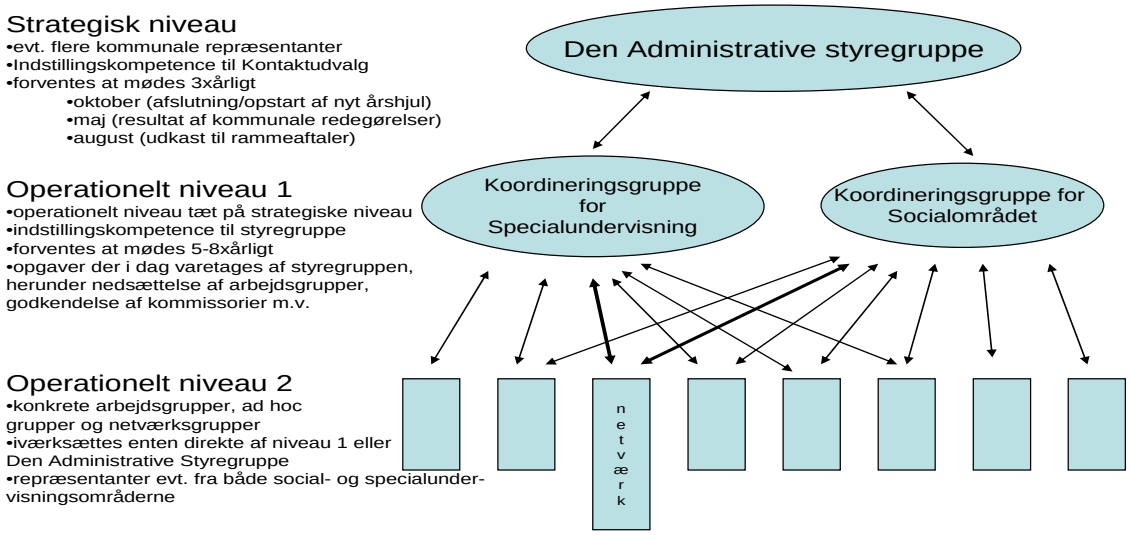

Nedenstående model viser endvidere organiseringen og samarbejdet med såvel det politiske niveau som det administrative niveau. Modellen viser ligeledes, at bruger- og brugerorganisationer udover dialogen med de respektive kommuner også indtænkes i rammeaftalesamarbejdet, konkret ved f.eks. temadage m.v..

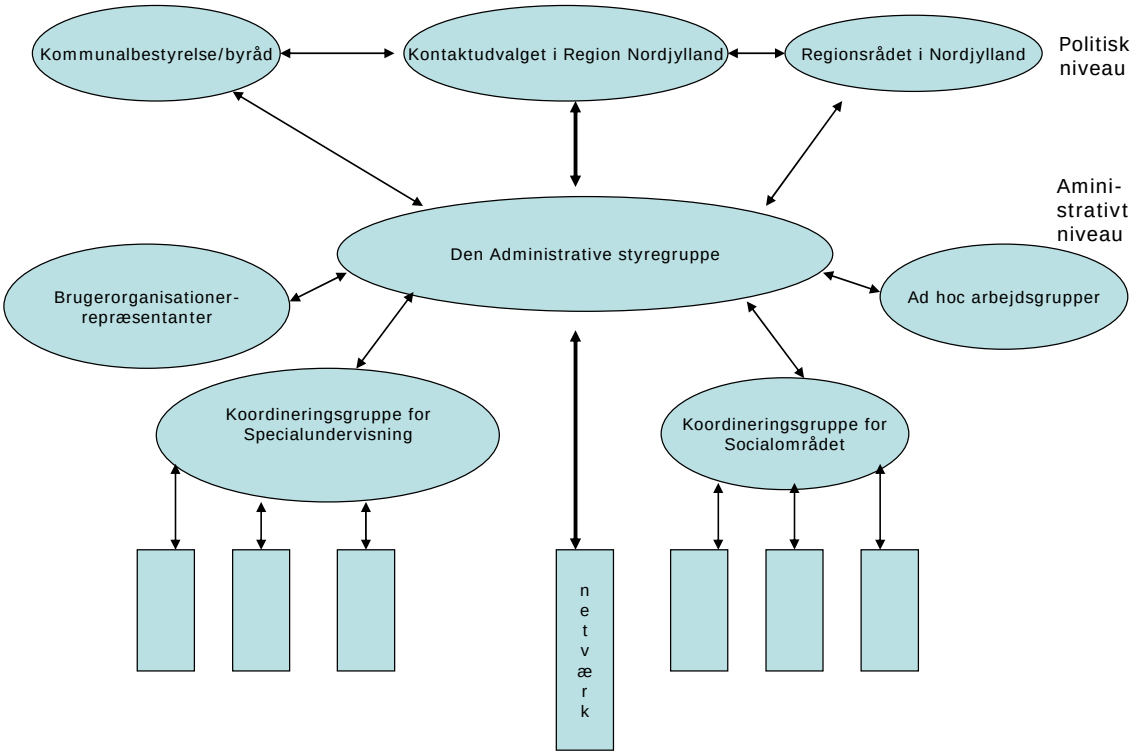

3.4.1 Proces 2009

Det er væsentligt for både kommunerne og Region Nordjylland, at der sikres en hensigtsmæssig tilrettelæggelse af arbejdet for alle parter. Processen i 2009 har bidraget til at sikre et gennemarbejdet resultat og en solid enighed mellem parterne på det sociale område – en enighed der er en forudsætning for indgåelse af rammeaftalen. Opnåelse af enighed er nødvendigt, idet uenighed ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed.

Region Nordjylland er ansvarlig for at udarbejde indholdet af rammeaftalen og indstille rammeaftalen til politisk behandling i Kontaktudvalget. Kontaktudvalget er et samarbejdsorgan bestående af regionsrådsformanden og borgmestre for regionens 11 kommuner, som mødes mindst to gange årligt for at drøfte og udvikle samarbejdet mellem Region Nordjylland og kommunerne, herunder drøfte rammeaftalen.

Kontaktudvalget behandler udkast til rammeaftaler den 1. september 2009, hvorefter den godkendes politisk i de 11 kommunalbestyrelser/Byråd og i Regionsrådet i Region Nordjylland. Den endelige godkendelse skal ifølge lovgivningen ske senest d. 15. oktober 2009 for ikrafttrædelse 1. januar 2010.

Den Administrative Styregruppe og Koordineringsgrupperne har kompetence til at nedsætte undergrupper på særlige områder – både permanent og ad hoc. Undergrupperne har typisk været af mere teknisk og afklarende karakter med henblik på at forberede emner til drøftelse i den administrative styregruppe.

Den administrative styregruppe og Koordineringsgrupperne har i 2009 haft følgende arbejdsgrupper nedsat:

Permanente grupper

- Temadag for brugerorganisationer m.v. (region)
- Takstgruppen (region)
- Faglige netværk - "store gruppe" inkl. tovholdere (region)
- Faglige netværk; herunder evaluering af netværk - "lille gruppe" (region)

Ad hoc-grupper

- Proces for ændringer til rammeaftaler (Aalborg) – afsluttes foråret 2009
- Sindslidende/kapacitet m.v. (Jammerbugt) – afsluttes foråret 2009
- Misbrugsområdet – procesplan for fælles analyse af området (Region Nordjylland).1. etape (afklaring af evt. fælles behov/opgaveløsning) forelægges den administrative styregruppe august 2009. Herefter besluttes evt. 2. etape (udvikling af evt. fælles tilbud i rammeaftaleregi)
- Afrusning og forsorgsområdet (Region), udredning og kortlægning af det fremtidige behov for pladser i Region Nordjylland – påbegyndes efteråret 2009.
- Dialoggruppen vedr. kommunikationsinstitutterne (nedsat medio 2009 – forventes afsluttet ultimo 2009)

Kommunernes deltagelse i arbejdsgrupperne har betydet, at et fleksibelt og smidigt samarbejde mellem kommunerne og Region Nordjylland blev sikret omkring ovennævnte opgaver, ligesom der er skabt grundlag for formidling og dialog med kommunerne i regionen.

Samarbejdet med Kommunekontaktrådet og kommunekontaktrådets sekretariat, nedsat af KL til at samordne kommunernes virksomhed i Nordjylland er ligeledes videreført i 2009.

3.4.2 Tidsplan for indgåelse af rammeaftale 2010

20. april	Driftsherrerne indsender ændringer i forhold til udbud, kvalitet og indhold i tilbudene
1. maj	Kommunale redegørelser indsendt til Region Nordjylland.
19. maj	Koordineringsgrupperne for socialområdet og specialundervisnings området behandler resultat af de kommunale redegørelser
19. juni	Administrative styregruppe behandler resultat af de kommunale redegørelser samt anbefalinger vedr. fokusområder for 2008
26. juni	Kontaktudvalget behandler den administrative styregruppes indstillinger fra møde den 19.juni
20. aug.	Koordineringsgrupperne for socialområdet og specialundervisning behandler ændringer og udkast til rammeaftale og indstiller til anbefaling i den administrative styregruppe.
26. aug.	Den administrative styregruppe behandler koordineringsgruppernes indstillinger fra møde den 20. august.
1. sept.	Kontaktudvalget behandler udkast til rammeaftale 2010.
15. okt.	Godkendelse af rammeaftale 2010 i kommunalbestyrelser/Byråd og Regionsrådet.
Uge 43	Genåbning for takstindberetninger som følge af budgetvedtagelser
1. nov.	Offentliggørelse af Rammeaftale 2010 på Region Nordjyllands og kommunale hjemmesider

4. Rammeaftalen – principper og forpligtelser

I kapitlet beskrives en række områder, hvor der i regi af rammeaftalen er aftalt særskilte procedurer eller principper, der skal være gældende for kommunerne og Region Nordjylland. Indledningsvis vil der være en præcision af principperne for den regionale forsyningspligt med henblik på at tilvejebringe tilbud til borgerne i Region Nordjylland.

Derefter vil der blive redegjort for principper for håndtering af akutsager, hvilket afsluttes med en oversigt over, hvilken myndighed der har akutfunktionen på de forskellige målgrupper.

Endelig beskrives principperne for håndtering af ventelister og ledige pladser.

4.1 Principper for den regionale forsyningspligt

I dette afsnit beskrives principperne for udmøntningen af den regionale forsyningspligt med henblik på tilvejebringelse af tilbud til borgere i Nordjylland. Den regionale forsyningspligt løftes af både kommuner og Region Nordjylland som driftsherrer af tilbud omfattet af rammeaftalen.

Borgernes ret til ydelser efter specialundervisningslovgivningen er ikke ændret med kommunalreformen. Derfor gælder et forsyningsansvar og en forsyningspligt. Der er i forhold til den enkelte borger et kommunalt forsyningsansvar, som sikrer at den enkelte borger får det eller de tilbud af sin handlekommune, som vedkommende har behov for. Dertil kommer en regional forsyningspligt.

Den regionale forsyningspligt omfatter:

- de tidligere amtslige tilbud som overgik til regionen
- de tilbud som overgik til regionen, men som er hjemtaget af beliggenhedskommunen i forbindelse med kommunalreformen eller senere
- de nedlæggelser og udvidelser af disse tilbud, der er sket efterfølgende og som er en del af rammeaftalen
- oprettelse af nye tilbud, som aftales i rammeaftalen

Formålet med rammeaftalesystemet er at sikre, at de borgere, som har behov for et særligt/højt specialiseret tilbud, også har mulighed for i fremtiden at få dette behov opfyldt.

Kommunerne er således forpligtet til at stille pladser til rådighed for borgere fra andre kommuner, på de tilbud kommunerne overtog fra regionen i forbindelse med kommunalreformen eller senere, og som er omfattet af rammeaftalen. Disse pladser indgår i den regionale forsyningspligt. Rammeaftalens tilbud er således for alle borgere, og kommunen må som driftsherre af et tidligere regionalt rammeaftaletilbud ikke tage egne borgere ind først, men skal tilbyde pladsen til den borger, som behøver den mest, uanset handlekommune.

Region Nordjyllands forsyningspligt fastlægges årligt i den indgåede rammeaftale. Kommunerne kan som efterspørgere anmode Region Nordjylland om at opretter nye tilbud indenfor alle de tilbudstyper og målgrupper, der jf. servicelovens § 5 er omfattet af regionens forsyningspligt. Region Nordjylland er forpligtet til at drive eksisterende og oprette nye tilbud, som kommunerne efterspørger. Region Nordjyllands forpligtelse til at oprette pladser aftales således i de årlige rammeaftaler.

Kommunernes overtagelse af en væsentlig del af de tidligere amtslige tilbud, har imidlertid betydning for Region Nordjyllands kapacitet og faglige kompetencer indenfor enkelte målgrupper. Indenfor målgruppen børn med autisme har Region Nordjylland således ikke et eksisterende tilbud. Den regionale forsyningspligt indenfor denne målgruppe påhviler som udgangspunkt Aalborg kommune, der har overtaget alle amtslige tilbud til denne målgruppe. Kommunerne kan dog altid anmode Region Nordjylland om at oprette nye tilbud jfr. ovenstående.

Opfyldelsen af den regionale forsyningsforpligtelse skal fungere så smidigt og fleksibelt som muligt at hensyn til de borgere, der har behov for et tilbud.

Såfremt handlekommunen således visiterer en borger til et rammeaftaletilbud, hvor de pladser som indgår i rammeaftalen er fyldt op, har driftsherren (kommune eller region) følgende muligheder:

- Driftsherren kan tilbyde et andet sammenligneligt tilbud indenfor rammeaftalen
- Driftsherren kan tilbyde at sætte den pågældende borger på venteliste til det konkrete rammeaftaletilbud, som efterspørges
- Driftsherren kan tilbyde et andet tilbud, som ikke er omfattet af rammeaftalen, som en slags ventetidstilbud og samtidig tilbyde den pågældende borger, at stå på venteliste til det først efterspurgte rammeaftaletilbud

Driftsherren har, såfremt der opstår en større venteliste til et givent rammeaftaletilbud pligt til at medtage dette i kommende års rammeaftale, således at udviklingen og koordineringen af rammeaftaletilbud sikres til gavn for borgerne. Det samme gælder såfremt der er en vigende tilgang til et rammeaftaletilbud, således at der rettidigt kan igangsættes afvikling af pladser i det pågældende tilbud. Pligten til at udvide eller afvikle reguleres således i det efterfølgende års rammeaftale, og på en sådan vis, at stordriftsfordele og den mest effektive drift slår igennem i taksten, og således at det til stadighed er de specialiserede tilbud, som efterspørges, der indgår i rammeaftalen. På denne vis bliver rammeaftalen et aktivt planlægningsværktøj.

Såfremt en kommune efterspørger et tilbud til en borger med meget specielle behov, har driftsherren derfor mulighed for i samarbejde med den kommune, der efterspørger tilbuddet, at aftale etablering af et konkret specialtilbud. Det kan være i form af et enkeltmandsprojekt/særforanstaltning eller ved aftale om særydelse/tillægsydelse i relation til et eksisterende tilbud under rammeaftalen. Begge dele kan etableres indenfor rammeaftalen, og kræver således ikke en justering af rammeaftalen.

Det vil være relevant at følge udviklingen i antallet af enkeltmandsprojekter/særforanstaltninger indenfor rammeaftalens periode, da det kan give input til dialog omkring behov for udvikling af nye tilbud. Som noget nyt har kommunerne som myndighed derfor indberettet evt. oplysninger om enkelt mandsprojekter/særforanstaltninger i forbindelse med de kommunale redegørelser. Dette har ikke umiddelbart givet anledning til videre drøftelser i koordineringsgruppen eller den Administrative Styregruppe.

Udover at drive tilbud efter servicelovens § 5 efter aftale med kommunerne i rammeaftalen, kan Region Nordjylland efter aftale med kommunerne varetage kommunale driftsopgaver, såfremt disse har naturlig tilknytning til Region Nordjyllands opgaver, og Region Nordjylland derfor har særlige kompetencer i forhold til opgavevaretagelsen. Sådanne aftaler kan indgås bilateralt mellem den enkelte kommune og Region Nordjylland, eller aftales generelt med alle kommuner i regi af rammeaftalen.

4.2 Principper for organisering og håndtering af akutte sager

I det følgende beskrives principper for organiseringen af et akutberedskab i regionen Nordjylland. Udgangspunktet for principperne er lovgivningens krav (bekendtgørelsens §8, stk. 6) om, at rammeaftalen skal indeholde en beskrivelse af, hvordan man håndterer akut opståede behov for pladser og tilbud.

4.2.1 Definition af akutbehov

Som udgangspunkt antages det, at kommunerne er i stand til selv at løse de fleste akutte behov i forhold til egne borgere. Behovet for retningslinier i forbindelse med håndtering af akutsager opstår derfor, når beredskabet i kommunerne ikke er tilstrækkeligt. Hvor ofte en sådan situation opstår, vil variere fra kommune til kommune – og afhænge af omfanget af kommunens eget beredskab.

Retningslinierne skal således ikke anvendes i forhold til alle akutte behov, men alene i de situationer, hvor behovet for en plads er tidsmæssig akut og hvor det ikke er muligt for en kommune at tilvejebringe et tilbud til en borger på kommunens egne tilbud eller på normerede pladser på tilbud i andre kommuner eller Region Nordjylland.

I de situationer hvor en kommune har behov for at trække på akutberedskab, er det væsentligt, at kommunen ved, hvor den skal henvende sig for at få tilvejebragt en akutplads. Der er derfor indgået aftaler omkring, hvor forpligtelsen til hurtigt at tilvejebringe og eventuelt specialudvikle et tilbud, er placeret.

Det er som udgangspunkt den visiterende myndighed, der kan afgøre om en sag er akut. Det forudsættes, at den visiterende myndighed har vurderet sagens karakter i forhold til de principper, der er opstillet for definition af akutsager.

Det er aftalt, at den driftsherre med akut – funktion, der som den første modtager en henvendelse fra en kommune om et akut behov, skal sikre, at der stilles et tilbud til rådighed.

Driftsherren afholder eventuelle ekstraudgifter i forbindelse med etablering af fysiske rammer for at opfylde akutforpligtelsen, idet det er aftalt, at belægningsprocenterne på de pågældende tilbud, der har akutforpligtelsen, nedskrives fra 2010, således der er indregnet en risikopræmie for driftsherrerne.

Akutberedskabet fortsættes uændret i 2010.

4.2.2 Definition af akutte sager

Der er tale om en akut sag, hvor der er behov for en akut plads, når der er opstået en pludselig og alvorlig begivenhed, der kan true en pågældendes sundhed og udvikling, eller hvor den akutte situation kan indebære en risiko for andre personer, og der ikke er mulighed for at finde andre løsninger.

Det er visiterende myndighed, som vurderer om, der er behov for en akut placering

Personsager, som tidligere er søgt løst gennem den almindelige forsyningsforpligtelse f.eks. gennem visitation til venteliste til et rammeaftaletilbud kan således udvikle sig til et akut behov, hvorefter de tilbud med akutforpligtelse må træde til.

4.2.3 Akutberedskab

I det følgende beskrives hvilke principper, der danner baggrund for akutberedskabet i regionen Nordjylland. Udgangspunktet er, at beredskabet skal fungere fleksibelt og ubureaukratisk, og at man ikke kan anvende den ordinære visitationsprocedure. Akutberedskabet er opbygget med udgangspunktet i de målgrupper, der er omfattet af rammeaftalen. Hensigten er, at der skal være et beredskab for samtlige målgrupper.

Beredskabet er opbygget omkring tilbud med en vis kapacitet, som giver grundlag for, at tilbuddet kan rumme beredskab til at varetage en akutfunktion indenfor den almindelige drift. Det forudsættes derfor, at der ikke vil være behov for en særlig lav belægningsprocent på disse tilbud.

Såfremt det viser sig nødvendigt at placere en akutfunktion på en mindre institution for at sikre den nødvendige dækning af målgruppe, kan det dog overvejes at aftale en lavere belægningsprocent på dele af tilbuddets pladser.

Den enkelte akutte foranstaltning kan dog blive tilbudt til en ændret takst, hvis der i den konkrete situation skal udvikles et specialtilbud i forbindelse med akuttilbuddet.

Endelig forudsættes, at der i tilknytning til tilbudene med akutfunktion er den nødvendige faglige kompetence til at etablere akutte tilbud og i den forbindelse eventuelt specialudvikle tilbud. Dette bevirker, at de ressourcer, der skal bruges til at etablere tilbuddet, allerede er indregnet i de omkostninger, der kan henføres til tilbuddet. Der kræves således ikke en særlig takst for personaletimer, der er forbundet med vejledning og rådgivning mv. i forbindelse med oprettelse af et sådant tilbud.

Den driftsherre, der varetager akutfunktionen til en given målgruppe, kan oprette nye midlertidige pladser i forbindelse med løsningen af en konkret akutsag, også selvom pladsen ikke på forhånd er beskrevet i rammeaftalen.

Der er i nedenstående skema fastsat regler omkring, hvilken institution/kommune/region, der er ansvarlig for akutfunktion fordelt på målgruppe.

Den visiterende handlekommune er ansvarlig for at sikre sig, at finansieringen af akuttilbuddet er på plads.

4.2.4 Akutfunktioner fordelt på målgrupper

Akutfunktionen omfatter både døgn- og dagtilbud.

Handicappede børn og unge inkl. Sindslidende

Målgruppe	Tilbud og driftsherre
Børn og unge med autisme	Autismecenter Nordjylland, Aalborg kommune
Børn og unge med udadreagerende adfærd, psykiske og adfærdsmæssige problemstillinger mv.	Specialinstitutionen Bøgen, Aalborg kommune
Børn og unge med funktionsnedsættelser, herunder sygeplejekrævende	Specialbørnehjemmene, Region Nordjylland
Børn og unge med høretab og eventuelt funktionsnedsættelser	Aalborgskolen, Region Nordjylland
Døvblinde børn og unge	Døvblindecentret, Region Nordjylland

Voksne psykisk udviklingshæmmede inkl. Autisme

Målgruppe	Tilbud og driftsherre
Voksne med autisme	Autismecenter Nordjylland, Aalborg kommune Sødisbakke, Region Nordjylland
Udviklingshæmmede med psykiatrisk overbygning, domsanbragte og varetægtssurrogat	Behandlingscentret, Aalborg kommune Sødisbakke, Region Nordjylland
Udviklingshæmmede med udadreagerende adfærd	Engbo, Aalborg kommune Sødisbakke, Region Nordjylland
Udviklingshæmmede	Sødisbakke, Region Nordjylland

Fysisk handicappede inkl. Hjerneskadede

Målgruppe	Tilbud og driftsherre
Senhjerneskadede - genoptræningstilbud	Rehabiliteringscenter Strandgården, Region Nordjylland Nordjysk Center for Erhvervet Hjerneskade (NCEH), Region Nordjylland
Senhjerneskadede – varige tilbud	Attruphøj, Aalborg kommune Asylgade i Nykøbing Mors, Region Nordjylland
Fødselshjerneskadede – midlertidige tilbud	Behandlingscentret Østerskoven, Region Nordjylland
Døvblinde	Døvblindecentret, Region Nordjylland
Døve med yderligere funktionsnedsættelser	Aalborg for Døve, Aalborg kommune

Sindslidende

Målgruppe	Tilbud og driftsherre
Socialpsykiatriske tilbud	Samtlige kommunale og regionale tilbud
Midlertidige socialpsykiatriske døgntilbud	Sandtuen og Restrup Kærvej, Aalborg kommune Socialpsykiatrisk Boform Brovst, Region Nordjylland
Længerevarende socialpsykiatriske døgntilbud (boformer)	Samtlige regionalt drevne socialpsykiatriske tilbud

Stofmisbrugere*)

Målgruppe	Tilbud og driftsherre
Stofmisbrugere, behandlingstilbud	Misbrugscentret, Region Nordjylland

*) Aalborg, Thisted og Morsø kommune varetager opgaven i forhold til egne borgere

Der beskrives ikke akutfunktioner for hjemløse/udsatte grupper og voldsramte kvinder, idet tilbudene under disse målgrupper pr. definition er akutinstitutioner.

4.3 Principper for håndtering af ventelister og ledige pladser

Det er fastsat som et krav i lovgivningen (bekendtgørelsens §8, stk. 6) at rammeaftalen skal indeholde et beredskab til at undgå venteliste. Formålet med beredskabet skal ses i sammenhæng med overordnede formål med udarbejdelse af rammeaftale, et dialogværktøj til at sikre balance i kapaciteten, og dermed overensstemmelse mellem udbuddet af pladser og efterspørgslen.

Der kan overordnet beskrives 3 funktioner, som en organisering af ventelisteberedskabet skal håndtere:

- Registrere og synliggøre for kommuner og borgere dels ventelister, dels ledige pladser på konkrete tilbud samt indenfor en given målgruppe. Dette som grundlag for at matche behov for pladser med ledig kapacitet. Det kan i den forbindelse være relevant at synliggøre akutpladser/kapacitet
- Videns- og planlægningsgrundlag i forhold til behov for udvikling af nye tilbud, oprette nye pladser, eller eventuelt nedlæggelse af pladser eller ændre pladser, som ikke efterspørges
- Aftale principper for optagelse af brugere fra ventelister.

Officielle ventelister kan kun omfatte borgere, der er visiteret af handlekommunen til et bestemt tilbud eller type af tilbud. Kommunerne kan herudover have kendskab til borgere, som eventuelt på et senere tidspunkt vil få behov for et givet tilbud, eller borgere som er i eksisterende tilbud, men som skal nyvisiteres indenfor en given periode. Denne type informationer er væsentlige at medtage i kommunens vurderinger af udviklingstendenser og eventuelt kommende behov.

Indtil nu har der ikke i rammeaftalen været fastlagt krav til udarbejdelse af ventelister, idet man har afventet først den nedsatte arbejdsgruppes anbefalinger, dernæst at opgaven blev lagt over i arbejdsgruppen vedrørende begrebsafklaringer, som herefter skulle komme med definition og anbefalinger.

Indtil nu har behovet for pladser i de nordjyske kommuner således alene fremgået af de årlige kommunale redegørelser. Det er nu vurderingen, at den kommunale redegørelse ikke dækker behovet for et ”skarpt” instrument, som kan forudse og danne grundlag for at forebygge ventelister, og der er således brug for andre redskaber, som supplerer den kommunale redegørelse. Det er dog ikke opfattelsen, at der pt er behov for at udvikle et nyt centralt, IT-baseret ventelisteredskab eller at udsende yderligere skemaer, som løbende skal udfyldes med opdaterede oversigter på nye visitationer og ledige pladser. I stedet ønskes en årlig status på ledige pladser eller behovet for flere pladser.

Kommunen indsender derfor som driftsherre sammen med den kommunale redegørelse årligt en ventelisteoversigt på de rammeaftaletilbud, som kommunen driver. Region Nordjylland udarbejder som driftsherre en tilsvarende oversigt på egne rammeaftaletilbud.

Oversigten angiver:

- hvilket tilbud eller hvilken ydelse, der er tale om
- antallet af pladser
- antallet af ledige pladser
- antallet af borgere på venteliste
- samt den gennemsnitlige ventetid for de som står på venteliste

5. Generelle aftaler om økonomi

I forbindelse med rammeaftalen er der indgået aftale om "Fælles retningslinier for takstberegning og betalingsmodeller" og "Vejledning om fælles principper og model for takstfastsættelse af tillægsydelser" som en integreret del af rammeaftalerne. Begge vejledninger kan ses på Region Nordjyllands hjemmeside på www.rn.dk under "sociale tilbud og specialundervisning".

De regionale omkostninger på tilbud omfattet af den regionale forsyningsforpligtelse på social- og specialundervisningsområdet finansieres fuldt ud af kommunerne, bortset fra visse særlige administrative opgaver og specialrådgivningsydelser, som Regionen og VISO (den nationale videns- og specialrådgivningsorganisation) har indgået kontrakt om.

Mens Rammeaftalen indeholder de specificerede takster for kommunernes køb af pladser og individuelle ydelser i tilknytning hertil samt takster for specialrådgivningsydelser, fastsætter de "Fælles retningslinier for takstberegning og betalingsmodeller" (takstaftalen) principper for omkostningsberegninger og betalingsmodeller på social- og specialundervisningsområdet, som er omfattet af rammeaftalerne. Der er enighed om, at alle udbydere på aftaleområdet anvender det samme regelsæt for omkostningsberegninger og betalingsmodeller.

Fra budgetåret 2011 beregnes nettotakster, således at omkostningerne i takstberegningen reduceres svarende til beboernes boligbetaling i døgntilbud. Ændringen skal nærmere beskrives og indarbejdes i takstaftalen for 2011.

Der er enighed mellem kommunerne i den nordjyske region og Region Nordjylland om, at følgende principper lægges til grund for takstaftalen:

Incitament til effektiv drift
Udbyderen skal have incitament til at sikre en løbende økonomisk drift, herunder at der sker den nødvendige tilpasning af kapaciteten. Efterspørgeren af ydelser skal have incitament til at indgå i dialog med udbyderen om væsentlige ændringer i efterspørgslen.

Taksterne skal være retvisende
Sammenlignelige ydelser skal kunne sammenlignes på priserne. Administrationen af takstsystemet skal være enkel men samtidig give mulighed for den nødvendige differentiering til, at efterspørgeren kun betaler for de ydelser, der rent faktisk modtages. Takstsystemet skal være gennemsigtigt.

Budgetsikkerhed for kommunerne og Region Nordjylland
Risiko for uforudsete udsving i økonomien skal dækkes ind. Budgetterne skal være realistiske i forhold til de faktiske omkostninger. Løbende dialog og tilpasning af kapaciteten skal være med til at sikre kendskab til pladsbehovet samt sikre takststabilitet.

Udviklingstiltag
Det enkelte kommunale eller regionale tilbud skal sikres finansiel mulighed for løbende udvikling. Omfanget af udviklingstiltag fastsættes i den årlige rammeaftale.

Samme principper for alle udbydere af tilbud
For at sikre ensartede konkurrencevilkår gælder de samme principper for omkostningsberegninger for alle udbydere (kommunale, regionale samt private tilbud) inden for aftalens område.

5.1 2010 – Bedre grundlag for takstberegningen

Arbejdet med at udarbejde budgetter og takster efter strukturreformen var de første år præget af en række udfordringer. Grundlaget for takstberegningen i 2010 er i den henseende forbedret, idet ydelses- og takststrukturen er videreudviklet, ligesom driftsherrerne gennem budgettering og takstberegning for 2007 til 2009 - samt regnskabsaflæggelse for 2007 og 2008 – har fået et større erfaringsgrundlag.

Det forventes dog, at der fortsat vil forekomme differentiering af ydelses- og takststrukturen, hvilket medfører en større sammenhæng mellem det der betales, og det der ydes. Køb og salg af tillægsydelser skal ses i denne sammenhæng. Tillægsydelser dækker således de behov, der ligger udover hovedydelsen for den enkelte bruger. Der er ikke tale om en udgiftsglidning i den enkelte sag, således er betalingen for tillægsydelsen en konsekvens af, at der ikke budgetteres med tillægsydelser.

5.2 Særlig aftaler vedrørende kommunikationsområdet

Kommunikationsområdet i Nordjyllands Amt var indtil strukturreformens ikrafttræden 100% amtsligt finansieret og var organiseret på en sådan måde, at der var fri henvendelsesret på alle kommunikationsinstitutternes ydelser. Det hænger sammen med, at visitationskompetencen i amtets tid var udlagt til institutterne, idet højt specialiseret faglig viden i mange tilfælde er påkrævet for at kunne visitere korrekt. Der har været praksis for, at brugerne blev videresendt fra en bred vifte af myndigheder / fagpersoner – f.eks. sygehus, praktiserende læge, speciallæger, kommuner m.fl.

Praksis med den frie henvendelsesret er siden videreført efter strukturreformen i 2007 og efterfølgende i de aftaler, der er indgået på kommunikationsområdet i Region Nordjylland.

Siden 2008 har der været aftalt en finansieringsmodel, der kombinerer flere betalingsmodeller:

- Trækningsret anvendes i forbindelse med anonym henvendelse, åben rådgivning / vejledning, hjælpemiddeludstillinger o.lign.
- Takstfinansiering anvendes ved en række veldefinerede ydelsespakker.
- En kombinationsmodel med 50% takst og 50% abonnementsordning anvendes ved særligt sårbare højt specialiserede ydelser.

Den frie henvendelsesret omfatter ydelser efter alle 3 betalingsmodeller. I forbindelse med ydelser med takstfinansiering eller kombinationsmodellen omfatter den frie henvendelsesret indledende udredning, rådgivning og evt. kortvarig aktivitet på i alt op til 6 timer.

Den frie henvendelsesret gælder kun for kommunens borgere, hvis kommunen har tilmeldt sig den pågældende ydelsespakke. Tilsvarende kan kommunerne heller ikke bestille ydelser med trækningsret og abonnement, hvis kommunen ikke har tilmeldt sig ydelsen.

Ved trækningsret og abonnementsordning opkræves de tilmeldte kommuner kvartalsvist en andel af de samlede udgifter til de pågældende ydelser, svarende til deres befolkningsandel. Ydelser med takst afregnes månedsvist.

Den konkrete sammensætning af ydelsespakker og betalingsmodeller fremgår af bilag 2.

Finansieringsmodellen er nærmere beskrevet i bilag 5. Taksterne for de enkelte ydelsespakker fremgår af bilag 4.

5.3 Visitations- og bevillingsprocedurer for kommunikationsydelser

Der er udarbejdet fælles procedurer for visitation og bevilling for alle 3 institutter, gældende fra 2008. Procedurerne beskriver, hvordan sagsgangene skal være i samspillet mellem borger, kommune og kommunikationsinstitut.

I forbindelse med ydelser med trækningsret er kun borger og institut involveret. Når det gælder ydelser med fuld eller delvis takstfinansiering (dvs. betalingsmodellerne takst og kombinationsmodellen takst/abonnement) involveres kommunen også, hvis der er tale om forløb på over 6 timer eller hvis kommunen selv henviser.

For ydelser med takst eller takst/abonnement opereres der med 2 hovedtyper af sagsgange:

- Sagsgang med fri henvendelsesret
- Sagsgang når kommunen henviser

Sagsgang med fri henvendelsesret
Sagsgangen med fri henvendelsesret er den mest almindelige sagsgang for kommunikationsydelserne. Der kan være 6 trin i denne type sagsgang:

1. Borgerens henvendelse

2. Rådgivning, udredning og kortvarig aktivitet (under 6 timer)

3. Ansøgning om visitation og anmodning om bevilling fra kommunen

4. Meddelelse af afgørelse om visitation og bevilling til borger og institut

5. Iværksættelse af ydelse

6. Evt. ny visitation og bevilling

Sagsgang når kommunen henviser
I nogle tilfælde kan et sagsforløb starte ved, at kommunen ønsker at visitere til et forløb, hvor udredningen allerede er foretaget. Det kan f.eks. være tilfældet på PPR-området, hvor der rettes henvendelse til det pågældende institut via et henvisningsskema, der kan findes på det enkelte instituts hjemmeside.

Efter en indledende kontakt med det pågældende institut starter sagsgangen i givet fald ved trin 4.

Generelt vedr. begge sagsgange
Alle sagsgange foregår så vidt muligt elektronisk. Kontakt mellem kommune og institut foregår via en kommunal kontaktperson, kommunen har udpeget.

Særligt vedr. børneområdet inden for Syn og Teknologi
For småbørn og skoleelever kan der indgås en 1-årig visitationsaftale, idet der kan være mange enkelt-henvendelser i løbet af et år, der typisk kan løses umiddelbart ved en kort samtale eller ved en kortvarig indsats.

I forbindelse med de 1-årige visitationsaftaler modtager kommunerne kvartalsvise opgørelser over forbruget, som tilfældet ved de øvrige takstfinansierede ydelser på institutterne.

Flere oplysninger om sagsgangene kan findes på under menuen ”Anvendelse af regionens tilbud” på www.rn.dk/Specialsektoren eller kan fås ved henvendelse til det enkelte institut.

6. Tilbudsviften i Nordjylland

Kapitlet indledes med en oversigt over det samlede antal pladser fordelt på målgrupper og driftsherre, der er til rådighed for borgere og kommunerne i regionen Nordjylland som følge af rammeaftalen og er omfattet af den regionale forsyningsforpligtelse. Opgørelsen viser desuden udviklingen i årene 2008-2010.

Efterfølgende beskrives målgrupperne og tilbudenes indhold og organisering samt hvem der er driftsherre. Den konkrete beskrivelse af de enkelte tilbud under målgruppen og pladsantallet samt rådgivningsydelser fremgår af bilag 1 og bilag 2 til rammeaftalen. Afslutningsvis er en oversigt over rådgivnings- og hjælpemiddelområdet og hvilke tilbud, der er indgået aftale om trækningsret på.

Der kan udbydes specialrådgivningsydelser fra alle tilbud med udgangspunkt i de kompetencer, der følger af driften af pladser på tilbuddet til den pågældende målgruppe. De rådgivningsydelser, der er omfattet i dette afsnit, er de specialrådgivningsydelser, der leveres fra tilbud uafhængigt af driften af pladser.

6.1 Samlet oversigt over pladser fordelt på målgrupperne og driftsherre

Se i øvrigt bilag 1 for yderligere[10].

Målgruppe	Driftsherre	Dagpladser			Døgnpladser		
		2008	2009	2010	2008	2009	2010
Handicappede børn og unge – inkl. sindslidende	Aalborg Kommune	45,0	64,0	91,0	37,0	57,0	110,0
	Brønderslev Kommune	8,0	8,0	8,0			
	Frederikshavn Kommune	15,0	15,0	15,0			
	Hjørring Kommune	8,0	9,0				
	Jammerbugt Kommune	8,0	8,0	8,0			
	Rebild Kommune	8,0	8,0	8,0			
	Region Nordjylland	16,0	8,0	8,0	65,0	69,0	69,0
	Thisted Kommune	16,0	16,0	16,0	23,5	19,0	19,0

[10] De store udsving i tabellen for tilbud, hvor Aalborg Kommune er driftsherre skyldes fortrinsvis at tilbud til børn med autisme er flyttet fra "Psykisk handicappede - inkl. Autister" til "Handicappede børn og unge -inkl. Sindslidende". Det giver en stigning i område "Handicappede børn og unge -inkl. Sindslidende" og et fald i område "Psykisk handicappede - inkl. Autister". Herudover var der en række dobbeltgængere i Rammeaftale 2009 som er taget ud i Rammeaftale 2010. Dobbeltgængerne skyldtes at Masterplanbyggerier var sat ind i 2009 uden at de boformer som skulle nedlægges var taget ud af bilaget.

	Vesthimmerlands Kommune	15,0	15,0	8,0	26,0	26,0	26,0
	I alt antal pladser	**139,0**	**151,0**	**162,0**	**151,5**	**171,0**	**224,0**
Psykisk handicappede – inkl. autister	Aalborg Kommune	463,0	458,0	449,0	341,0	399,0	288,0
	Brønderslev Kommune	42,0	42,0	42,0	56,0	51,0	30,0
	Frederikshavn Kommune	132,0	129,0	132,0	31,0	38,0	38,0
	Hjørring Kommune	130,0	130,0	130,0	39,0	40,0	40,0
	Mariagerfjord Kommune	56,0	56,0	56,0	18,0	28,0	28,0
	Morsø Kommune	75,0	75,0	75,0	46,5	46,5	46,5,0
	Rebild Kommune				18,0	18,0	18,0
	Region Nordjylland	127,0	127,0	127,0	117,0	117,0	126,0
	Thisted Kommune	146,0	173,0	173,0	81,5	75,0	52,5
	Vesthimmerlands Kommune	128,0	128,0	128,0	71,0	71,0	71,0
	I alt antal pladser	**1.299,0**	**1.318,0**	**1.312,0**	**819,0**	**883,5**	**691,5**
Fysisk handicappede – inkl. hjerneskadede	Aalborg Kommune	42,0	20,0	20,0	51,0	51,0	51,0
	Brønderslev Kommune						18,0
	Region Nordjylland	31,0	31,0	31,0	92,0	86,0	86,0
	I alt antal pladser	**73,0**	**51,0**	**51,0**	**143,0**	**137,0**	**155,0**
Sindslidende	Aalborg Kommune	30,0	30,0	30,0	60,0	60,0	46,0
	Brønderslev Kommune				36,0	36,0	36,0
	Frederikshavn Kommune	15,0	15,0	75,0	36,0	36,0	36,0
	Jammerbugt Kommune				36,0	36,0	32,0
	Region Nordjylland	38,0	38,0	38,0	183,0	191,0	191,0
	Thisted Kommune	30,0	30,0	30,0	32,0	32,0	32,0
	I alt antal pladser	**113,0**	**113,0**	**173,0**	**383,0**	**391,0**	**373,0**
Misbrugsområdet (stofmisbrug)	Region Nordjylland	90,0	85,0	85,0	6,0	6,0	6,0
	Thisted Kommune				3,0		
	I alt antal pladser	**90,0**	**85,0**	**85,0**	**9,0**	**6,0**	**6,0**
Beskyttet beskæftigelse på revaliderings-tilbud	Aalborg Kommune	47,0	47,0	47,0			
	Frederikshavn Kommune	18,0	18,0	18,0			
	Hjørring Kommune	25,0					

	Mariagerfjord Kommune	23,0	23,0	23,0			
	Rebild Kommune	26,0					
	Thisted Kommune	39,0	39,0	39,0			
	I alt antal pladser	**178,0**	**127,0**	**127,0**			
Voldsramte kvinder/krise-center	Aalborg Kommune				8,0	8,0	8,0
	Frederikshavn Kommune				4,0	4,0	4,0
	Hjørring Kommune				4,0	4,0	4,0
	Mariagerfjord Kommune				4,0	4,0	4,0
	Thisted Kommune				5,0	5,0	5,0
	I alt antal pladser				**25,0**	**25,0**	**25,0**
Hjemløse/forsorgsområdet	Aalborg Kommune	25,0	25,0	25,0	143,0	113,0	110,0
	Region Nordjylland				12,0	12,0	12,0
	Thisted Kommune				12,0	12,0	10,0
	I alt antal pladser	**25,0**	**25,0**	**25,0**	**167,0**	**137,0**	**132,0**

6.2 Tilbudenes målgrupper

6.2.1 Handicappede børn og unge inkl. sindslidende

Dagtilbud

Specialbørnehaver

Børn i alderen 0-6 år der på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har et særligt behov for støtte, behandling m.v., som ikke kan dækkes i en almindelig kommunal børnehave.

Døgntilbud

Specialbørnehjem

Børn og unge i alderen 0-18 år med betydelig og varig nedsat fysisk og psykisk funktionsnedsættelse af forskellig karakter. Målgruppen har ofte tilknyttede lidelser – ud over at de er udviklingshæmmede - så som epilepsi, spasticitet, blindhed, forskellige syndromer eller fysiske misdannelser. Til målgruppen hører også børn og unge med mere adfærdsmæssige problemer. Målgruppen rummer både stærkt sygeplejekrævende børn, plejekrævende børn og mobile hjerneskadede børn.

Elevhjem (Aalborgskolen og Døvblindecentret)
Børn og unge i alder 0- 18 år med høretab eller døvblindhed.

Aflastningstilbud
Tilbuddet er rettet mod familier med hjemmeboende børn, unge og voksne med betydelig og varig nedsat fysisk og psykisk funktionsnedsættelse af forskellig karakter. Målgruppen har ofte følgehandicaps, såsom epilepsi, spasticitet, blindhed, forskellige syndromer eller fysiske misdannelser.

Specialinstitutioner

Mobile børn, unge og voksne med ADHD og andre udviklingsforstyrrelser, eventuelt som følge af tidlige følelsesmæssige skader. Målgruppen spænder fra personer der grænser til normalområdet med svære opmærksomheds- og udviklingsforstyrrelser til svært udviklingshæmmede personer med en udadreagerende adfærd og følgehandicap. Brugerne har alle behov for struktur og forudsigelighed. Funktionsmæssigt er der stor variation mellem brugerne, da deres følgehandicaps spænder vidt: autisme, deprivation, FAS, psykoser, neurologiske dysfunktioner, seksuelt misbrug, senhjerneskader m.m.

Sindslidende
Målgruppen er svært psykisk syge i unge mellem 14-18 år. De unges funktionsniveau er præget af deres psykiske sårbarhed og forskellige symptomer som mangelfuld realitetsopfattelse, kontaktsvaghed og svær angst samt adfærdsforstyrrelser, fx OCD og spiseforstyrrelser.

6.2.2 Psykisk handicappede – herunder autister

Dagtilbud til psykisk handicappede

Voksne med betydelige og varige nedsatte psykiske og fysiske funktionsevner, som er psykisk udviklingshæmmede med særlige behov. I målgruppen er der en del brugere med særlige problemstillinger, såsom psykiatrisk overbygning, særlig udadreagerende adfærd, multihandicap m.m.

Døgntilbud

Boformer til psykisk handicappede

Voksne med betydeligt og varigt nedsat psykisk og fysisk funktionsniveau og særlige behov. Målgruppen for tilbudene omfattet af rammeaftalen har typisk svære udviklings- og kontaktforstyrrelser. De er enten plejekrævende og multihandicappede, eller mobile men dårligt fungerende. En del har udadreagerende adfærd. Mange er afhængige af omgivelserne i forbindelse med alle basale aktiviteter som spisning, personlig hygiejne, påklædning m.m. Alle er afhængige af hjælp døgnet rundt.

Målgruppen på den enkelte boform er heterogent sammensat med enkelte tunge brugere og enkeltmandsprojekter med høj specialiseringsgrad. Nogle af boformerne er generelt specialiserede.

Specialinstitutioner til psykisk handicappede

Voksne udviklingshæmmede med særlige problemstillinger herunder svære følelsesmæssige problemer, sindslidelser, psykotiske træk og adfærdsforstyrrelser. Målgruppen har udadreagerende adfærd. En del af målgruppen er domsanbragte kriminelle.

Fælles for gruppen er, at de fleste har oplevet forskellige former for omsorgssvigt, som omfatter mangel på stimulation og struktur, idet de i varierende omfang er blevet overladt til sig selv. Nogle har desuden været udsat for vold, seksuel misbrug og incest.

Autisme

Børn, unge og voksne med autismespektrumforstyrrelse og meget specielle behov. Autister er kendetegnet ved at have behov for livslang tilrettelæggelse af det fysiske miljø og af den pædagogiske indsats.

6.2.3 Fysisk handicappede – herunder hjerneskadede

Fysisk handicappede

Voksne med fysisk handicap, primært som følge af fødselshjerneskade.

Døve med yderligere funktionsnedsættelser

Døve med yderligere fysiske og psykiske funktionsnedsættelser. Forskellige mere specialiserede målgrupper herunder døve børn og unge med sociale, kognitive og emotionelle vanskeligheder samt døve med psykosociale problemer.

Specialrådgivning døvblindefødte

Forældre og pårørende til døvblindfødte voksne samt ledere og medarbejdere på kommunale og regionale institutioner, som arbejder med døvblindfødte voksne.

Senhjerneskadede

Personer i alderen 15 – 67 år med erhvervet hjerneskade af varierende sværhedsgrad. Gruppen af personer med svære og meget svære erhvervede hjerneskader er - skønt den er voksende - en relativt lille målgruppe med behov for en højt specialiseret indsats både i genoptræningsfasen og i den varige botilbudsfase.

6.2.4 Døvblinde

Voksen døvblinde.

6.2.5 Sindslidende

Socialpsykiatriske dagtilbud

Personer med langvarige sindslidelser, der har behov for individuel støtte, struktur i hverdagen samt støtte til at få og vedligeholde social kontakt med andre mennesker.

Døgntilbud

Midlertidig socialpsykiatri

Yngre sindslidende primært i aldersgruppen 18-40 år med forskellige problemstillinger. Af særlige målgrupper kan nævnes udadreagerende samt personer med retlige foranstaltninger.

Længerevarende socialpsykiatri (boformer)

Sindslidende, som på grund af betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, har behov for omfattende hjælp i almindelige daglige funktioner eller pleje, omsorg og behandling, og som ikke kan få dækket disse behov på anden vis.

6.2.6 Stofmisbrugere

Stofmisbrugere med behandlingsbehov.

6.2.7 Beskyttet beskæftigelse

Tilbuddet er målrettet førtidspensionister, der på grund ad nedsat fysisk eller psykisk funktionsniveau – eller særlige sociale problemer – ikke kan opnå eller fastholde beskæftigelse.

6.2.8 Hjemløse / udsatte grupper

Forsorgsområdet
Personer med særlige sociale problemer. Desuden særlige målgrupper så som udstødte med varigt plejebehov og udstødte med misbrug og afvigende adfærd.

Sindslidende misbrugere
Sindslidende misbrugere.

Voldsramte kvinder / krisecentre
Voldsramte og voldstruede kvinder med eller uden børn. Til målgruppen hører også kvinder med anden etnisk baggrund samt kvinder med andre problemstillinger.

6.2.9 Tilbud under etablering og udvikling

I det følgende beskrives de tilbud, som kommunerne og Region Nordjylland forventer at etablere, men som endnu ikke er færdigbyggede og klar til ibrugtagning.

- Hedebo/Brønderslev kommune – fortsat omfattet af rammeaftalen med ændret fordeling af aldersgrupperne; jf. Brønderslev kommunes

kommunale redegørelse. Brønderslev Kommune oplyser, at byggeriet forventes igangsat 2011 med forventet drift fra 2012.

- Erstatningsbyggeri for Visborggaard/Region Nordjylland – forventes i drift ultimo 2011/primo 2012

- Mariested/Frederikshavn kommune – byggeriet forventes igangsat april 2010 med forventet drift fra medio 2012.

- Sikret institution for unge under 18 år/Region Nordjylland – anlæg forventes igangsat medio 2010 med forventet drift medio 2011

- Erstatningsbyggeri Specialbørnehjem/Region Nordjylland – der bygges erstatningsbyggeri for specialbørnehjemmet i Aars, hvilket giver en kapacitetsudvidelse på 3 pladser. Byggeriet forventes færdiggjort i 2010.

6.2.10 Rådgivningsydelser og hjælpemiddelområdet

I det følgende gives der en overordnet beskrivelse af området vedrørende specialrådgivning og hjælpemidler, hvor der er rådgivningsydelser inden for rammeaftalens område, som ydes uafhængigt af pladsantallet på de enkelte tilbud.

I tillæg til rammeaftalen er der desuden etableret en fælles pulje af optiske synshjælpemidler og særlige IT-hjælpemidler. Finansieringen af nyindkøb til den fælles pulje samt drift af lageret vil foregå på baggrund af objektive kriterier. Region Nordjylland står for administration, formidling og support af den fælles pulje af optiske og særlige IT-hjælpemidler. Den samlede udgift til en fælles pulje af optiske synshjælpemidler og særlige IT-hjælpemidler vil udgøre maksimalt 13,35 mio. kr. (i 2010-priser), som skal deles mellem kommunerne efter antallet af registrerede brugere i den pågældende kommune.

Fra 2010 er det aftalt at den fælleskommunale hjælpemiddelpulje, der hidtil kun har omfattet forsyning vedrørende optiske hjælpemidler, suppleres til også at omfatte forsyningen vedrørende øvrige hjælpemidler til blinde og svagsynede. Udvidelsen af puljen udgør årligt 2,78 mio. kr.

Hjælpemiddelcentret, som tidligere blev drevet af Region Nordjylland blev nedlagt med udgangen af 2008. Derfor tilbyder Region Nordjylland ikke længere generel rådgivning om hjælpemidler.

Rådgivning om hjælpemidler

En række regionale tilbud rådgiver om hjælpemidler på baggrund af Lov om Social Service §§ 10-12 jfr. § 5 stk. 2

Ydelsestyper	Tilbud og driftsherre
Rådgivning om høretekniske hjælpemidler	Høreinstituttet, Region Nordjylland
Undervisning/instruktion i høretekniske hjælpemidler	Høreinstituttet, Region Nordjylland
Rådgivning om optiske og optikunderstøttede synshjælpemidler og teknologiske kommunikationshjælpemidler	Institut for Syn og Teknologi, Region Nordjylland
Undervisning/instruktion vedr. synshjælpemidler og teknologiske kommunikationshjælpemidler	Institut for Syn og Teknologi, Region Nordjylland
Rådgivning om hjælpemidler til personer med talevanskeligheder	Taleinstituttet, Region Nordjylland

Høretekniske hjælpemidler

Målgruppe:
Voksne med behov for høretekniske hjælpemidler som følge af hørevanskeligheder.

Tilbudenes indhold og organisering:
Høreinstituttet varetager opgaver vedrørende rådgivning om anskaffelse af høretekniske hjælpemidler, rådgivning, afprøvning samt vurdering og justering af høreapparater i forbindelse med høreapparatbehandling. Derudover varetager Høreinstituttet rådgivning og vurdering af efterjusteringsbehov ved Cochlear Implant i forbindelse med et operationsforløb samt vurdering af behov for andre høretekniske hjælpemidler.

Synshjælpemidler og IT- hjælpemidler

Målgrupper:
- Synshjælpemidler: Børn, unge og voksne med behov for optiske eller optikunderstøttede synshjælpemidler som følge af nedsat syn.
- IT-hjælpemidler: Børn, unge og voksne med behov for informationsteknologiske kommunikationshjælpemidler som følge af nedsat funktionsevne.

Tilbudenes indhold og organisering:
Institut for Syn og Teknologi varetager opgaver omkring afprøvning og vurdering af optiske og optikunderstøttede synshjælpemidler og IT-hjælpemidler (særlige og ikke særlige) til kommunikation, rådgivning om anskaffelse og brug af hjælpemidlerne samt indsamling og formidling af viden om synshjælpemidler og IT som kommunikationshjælpemiddel.

Hjælpemidler til personer med talevanskeligheder
Målgruppe:
Børn, unge og voksne med behov for hjælpemidler som følge af talevanskeligheder samt kognitive vanskeligheder.

Tilbudenes indhold og organisering:
Rådgivning vedrørende hjælpemidler til personer med talevanskeligheder/kognitive vanskeligheder varetages af Taleinstituttet. Taleinstituttet instruerer i brugen af hjælpemidlerne samt indsamler og formidler ny viden indenfor området til brugere og professionelle.

Specialrådgivning i øvrigt

Følgende regionale tilbud yder rådgivning på baggrund af Lov om Social Service §§ 10-12

Ydelsestyper	Tilbud og driftsherre
Rådgivning om hørevanskeligheder	Høreinstituttet, Region Nordjylland
Rådgivning om synsnedsættelse eller kommunikationsvanskeligheder som følge af nedsat funktionsevne.	Institut for Syn og Teknologi, Region Nordjylland
Rådgivning om talevanskeligheder	Taleinstituttet, Region Nordjylland
Rådgivning om stofmisbrug	Misbrugscentret Region Nordjylland

Rådgivning om hørevanskeligheder
Målgruppe: Voksne med hørevanskeligheder.

Tilbudenes indhold og organisering:
Høreinstituttet har åben rådgivning, herunder telefonrådgivning og hjælpemiddeludstilling samt specielle rådgivnings- og undervisningsydelser til forskellige målgrupper blandt voksne med hørevanskeligheder

Rådgivning om synsnedsættelse eller kommunikationsvanskeligheder
Målgruppe:
- Personer med en væsentlig varig nedsat synsfunktion, (blinde og svagsynede) samt pårørende og professionelle.
- Personer med medicinsk-optisk definerede, varige øjenlidelser, det vil sige brugere som oftest ikke er synshandicappede, men som har behov for specialfremstillede tilskudsberettigede optiske synshjælpemidler samt pårørende og professionelle.
- Personer med væsentligt nedsat tale-, læse- og skrivefunktion og deraf følgende kommunikationshandicap samt pårørende og professionelle.

Tilbudenes indhold og organisering:

Institut for Syn og Teknologi har åben rådgivning, herunder med telefonrådgivning og hjælpemiddeludstilling samt specielle rådgivnings- og undervisningsydelser til forskellige målgrupper med synsnedsættelse eller kommunikationsvanskeligheder.

Rådgivning om talevanskeligheder

Målgruppe:

Børn, unge og voksne med talevanskeligheder.

Tilbudenes indhold og organisering:

Taleinstituttet har åben rådgivning, herunder telefonrådgivning, og tilbyder specielle rådgivnings- og undervisningsydelser til målgrupper inden for følgende kompetenceområder: Afasi, børn, hjerneskadecentret, læse, stamme og stemme.

Rådgivning om stofmisbrug

Målgruppe:

Borgere med et stofmisbrug og deres pårørende samt unge og personale på ungdomsuddannelser.

Tilbudenes indhold og organisering:

Rådgivning vedrørende stofmisbrug varetages af Misbrugscenter Region Nordjylland. Der ydes rådgivning til gravide misbrugere, til den forebyggende indsats på ungdomsuddannelser, forældrerådgivning, kursusvirksomhed og undervisning samt i forhold til nøglepersonskorps i de nordjyske kommuner og nordjyske ungdoms-uddannelser.

7. Udviklingsbehov og -tendenser

Udvikling af nye tilbud og løbende opdatering og ændring af de eksisterende tilbud er fortsat reguleret via rammeaftalen. Socialministeriets vejledning om rammeaftaler pointerer, at for kommunalbestyrelser og Regionsrådet kan opfylde deres forsyningsforpligtelser, skal der løbende opsamles erfaringer og viden om udviklingstendenser på området, herunder en vurdering af det foregående års rammeaftale.

Efter bekendtgørelsens § 8, nr. 1, skal rammeaftalen indeholde en vurdering af foregående års rammeaftale og udmøntningen heraf, langsigtede udviklingstendenser og en vurdering af samarbejdet mellem Regionsrådet og kommunalbestyrelserne i regionen. På baggrund af rammeaftalerne 2008 og 2009 samt Udviklingsrådets rapport 2009 er der redegjort for samarbejdet m.v.

Efterfølgende vil fokus i dette kapitel være rettet mod det fremtidige samarbejde og de udviklingstendenser, som kommunerne har beskrevet i de kommunale redegørelser. Beskrivelsen af udviklingstendenser i de kommunale redegørelser omhandler mulige ændringer i behov for pladser til de enkelte målgrupper eller i det faglige indhold, men de er meget forskelligartede i omfang og detaljeringsniveau.

Hvert år indgås der aftale mellem kommunerne i regionen Nordjylland og Region Nordjylland om bestemte fokusområder for det kommende år.

For hvert fokusområde er udpeget en tovholder i form af en kommune eller Region Nordjylland. Det er tovholderens opgave at sikre, at fokusområdet bliver iværksat og fulgt op i rammeaftalens periode.

Fokusområderne kan eventuelt behandles i de faglige netværk, der nedsættes omkring de enkelte målgrupper, og som er beskrevet nærmere i et senere kapitel. Dette aftales i så fald mellem tovholder for det enkelte fokusområde og koordinator for det enkelte faglige netværk.

Der var i 2009 udpeget 2 fokusområder indenfor socialområdet. I 2010 fokuseres der på 1 fokusområde indenfor socialområdet.

7.1 Samarbejde og proces

Samarbejdsprocessen kommunerne imellem og mellem kommunerne og Region Nordjylland forud for rammeaftalerne for 2009 er tematiseret i den regionale og de kommunale redegørelser til Udviklingsrådet i regi af Statsforvaltningen Nordjylland.

Disse redegørelser danner grundlag for dette afsnits opsamling af erfaringerne med samarbejdet og processen omkring udarbejdelsen af rammeaftalerne, men kan ses i sin helhed på www.statsforvaltning.dk.

Det generelle samarbejde mellem de nordjyske kommuner og Region Nordjylland har fungeret godt. Som det ses af nedenstående figur, vurderes samarbejdet omkring indgåelse af rammeaftalerne for 2009 således positivt af et flertal blandt kommunerne.

Flere kommuner anfører at rammeaftalesamarbejdet løbende lettes, i takt med at organiseringen af samarbejdet bliver bedre og man får mere erfaring med de enkelte procedurer. Hjørring kommune skriver eksempelvis i sin redegørelse, at samarbejdet omkring indgåelse af rammeaftalen, er blevet bedre på grund af de to års erfaring med rammeaftalerne.

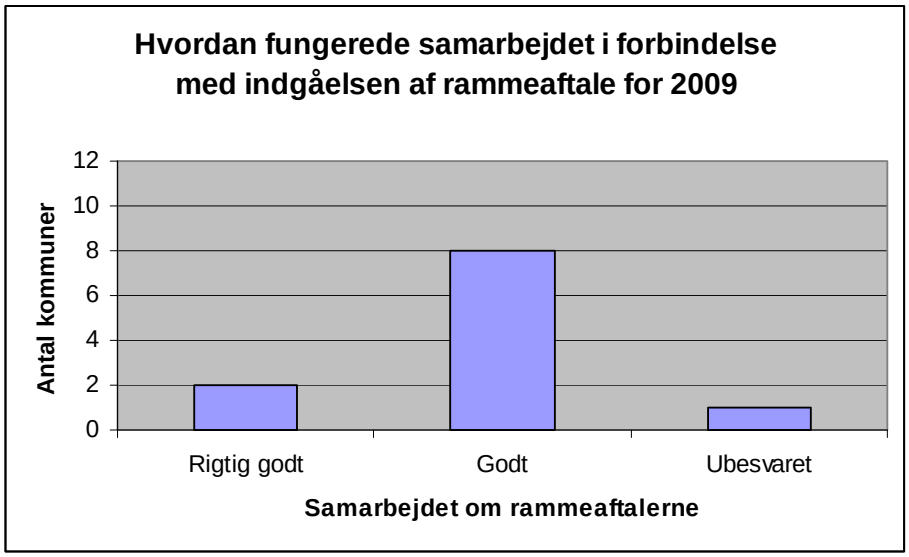

Kilde: De kommunale redegørelser til Udviklingsrådet

Flere kommuner uddyber, at der har været et velfungerende og konstruktivt samarbejde kommunerne imellem og mellem kommuner og Region Nordjylland. Fundamentet for dette samarbejde er god dialog og et godt oplysningsgrundlag. Region Nordjylland betegner fra sin side, i den regionale redegørelse, overordnet samarbejdet med kommunerne som værende 'godt' og 'tæt'.

Rebild Kommune sætter dog spørgsmålstegn ved, om den nye organisering af rammeaftalesamarbejdet – konkret indebærende nedsættelsen af koordineringsgrupperne – er tilstrækkelig udbytterig, i forhold til at sikre udvikling. Kommunen mener man bør opveje gevinsterne ved den nye struktur, mod det større ressourceforbrug og de flere møder, som denne struktur medfører.

I forhold til den overordnede rammeaftalekonstruktion vurderer Region Nordjylland, at de regler og vilkår som kommunerne har i forhold til blandt andet løbende overtagelsesmuligheder samt de usmidige vilkår for omlægning, udbygninger og kapacitetstilpasninger af regionalt drevne tilbud, er en hindring i forhold til regionens mulighed for en rationel tilrettelæggelse af egne tilbud. Endvidere vurderer regionen at den korte tidshorisont, som følger af rammeaftalernes et-årige løbetid, er problematisk, idet den afføder en kort kapacitets- og planlægningsho-

risont. Denne problemstilling genfindes i KREVI's midtvejsevaluering[11], hvori flere kommuner ligeledes giver udtryk for et ønske om, at rammeaftalerne fremover indgås med en to-årig frekvens.

Region Nordjylland påpeger endvidere i sin redegørelse, at rammeaftalekonstruktionens regler og vilkår ikke tager højde for den uro og usikkerhed som skabes hos primært de ansatte på de regionale institutioner, men også tilbudenes brugere og de pårørende. Manglende mulighed for en langsigtet planlægning og udvikling kan således være en udfordring i forhold til den faglige udvikling af tilbudene, ligesom personaleflugt og rekrutteringsvanskeligheder kan være et problem.

Region Nordjylland anser det som værende problematisk, at rammeaftalen ikke bibringer det totale overblik over tilbudene til de forskellige brugergrupper. De kommunale tilbud, der er eller bliver etableret udenfor rammeaftaleregi, er således ikke synlige. Dette medfører en latent risiko for, at der på nogle områder opstår en overkapacitet af pladser, mens der på andre områder ikke etableres det fornødne antal pladser. Idet rammeaftalekonstruktionen ikke altid synes at kunne opfange behovet for etablering af nye tilbud, kan denne konstruktion ikke stå alene som planlægnings- og styringsredskab.

Sidstnævnte problematik gør sig i særlig grad gældende, i forhold til tilbud som omfatter små grupper med særlige behov og indenfor områder, hvor den enkelte kommune kun har meget få brugere med behov for tilbudene. Dette kunne eksempelvis være særlige behandlingsinstitutioner til helt unge stofmisbrugere eller særlige botilbud til udsatte grupper.

Region Nordjylland finder overordnet ikke, at rammeaftalekonstruktionen i tilstrækkelig grad tager højde for at der i praksis eksisterer to sæt aftaler på det sociale område: henholdsvis de kommunale samarbejdsaftaler – omfattende tilbud udenfor rammeaftalen – og rammeaftalerne, som selvsagt omfatter tilbudene indenfor rammeaftalen.

Samlet afføder dette en risiko for, at rammeaftalesystemet "udhules", netop fordi helheden og det samlede overblik over områderne mindskes betydeligt.

Blandt andet på baggrund af ovenstående har Den Administrative Styregruppe som et led i udviklingen af rammeaftalekonceptet i Nordjylland besluttet at afholde et døgnseminar i efteråret 2009, hvor blandet andet begrebet "specialiserede tilbud" skal drøftes på tværs med henblik på at finde en definering og fælles forståelse af, hvad "specialiserede tilbud" er. Det er desuden hensigten, at døgnseminaret også skal omfatte drøftelser og efterfølgende handlinger i forhold til at rammeaftalekonceptet i højere grad afbureaukratiseres.

[11] "Samarbejde på formel – en analyse af de sociale rammeaftaler" udgivet af KREVI 2009; jf. www.KREVI.dk

7.2 Fokusområder i 2009

I 2009 har der indenfor socialområdet været udpeget to fokusområder, henholdsvis psykisk handicappede og evaluering af faglige netværk.

- Psykisk handicappede
  - ADHD – udviklingen af gruppen 18 – 30 årige og de udadreagerende (Aalborg kommune/fagligt netværk for autisme)

Status: I forbindelse med undersøgelsen af dette fokusområde blev der sendt spørgeskemaer ud til alle de nordjyske kommuner og regionen for at få afdækket målgruppens størrelse, sammensætning, eksisterende tilbud og hvilke behov, der er for tilbud til målgruppen. Desværre kom der ikke svar fra alle kommuner, hvilket efterlod det faglige netværk med en ufuldstændig undersøgelse. Netværket var af denne grund ikke i stand til at tegne et dækkende billede af, hvor stort et antal nordjyske borgere der har ADHD samt hvilke tilbud der efterspørges til denne målgruppe. Grundet det mangelfulde materiale fandt kommunerne og Regionen et behov for at lade arbejdet med dette fokusområde fortsætte næste år.

- Evaluering af faglige netværk (Region Nordjylland)

Status: Der er i foråret 2009 blevet foretaget en evaluering af de 12 faglige netværk, hvor målet har været at belyse deres hidtidige erfaringer og virke samt afdække muligheden for forbedringer. Evalueringen er gennemført af COWI i samarbejde med Regionen og er baseret på en spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige netværksdeltagere og 4 fokusgruppeinterviews med udvalgte netværk. Resultaterne af evalueringen fremkommer af en rapport udarbejdet af COWI[12].

Evalueringen affødte en række anbefalinger og bibragte således et afsæt for fremtidig udvikling af de faglige netværk. Kommunerne og Regionen fandt derfor et behov for at fortsætte arbejdet med de faglige netværk og lod derfor fokusområdet fortsætte.

[12] "Evaluering af de faglige netværk på social- og specialundervisningsområdet", juni 2009. Rapporten findes på Region Nordjyllands hjemmeside www.rn.dk /sociale tilbud og specialundervisning / faglige netværk.

7.3 Fokusområder 2010

Kontaktudvalget har blandt andet på baggrund af de kommunale redegørelser og anbefalinger fra den administrative styregruppe besluttet at anbefale nedenstående fokusområde for 2010 indenfor socialområdet.

- Psykiatriområdet

Der nedsættes i efteråret 2009 en gruppe bestående af kommunale og regionale direktører for nærmere afklaring og specificering af fokusområdet; jf. beslutning den 19. juni 2009 punkt 4.

8. Kvalitetsudvikling, dokumentation og evaluering og netværk

For at sikre en god kvalitet og høj faglighed i tilbudene på socialområdet er det vigtigt, at kommunerne og Region Nordjylland kontinuerligt arbejder med kvalitetsudvikling af tilbudene.

For at løfte opgaverne med evaluering, dokumentation, kvalitetssikring og faglig udvikling indenfor de målgrupper, der er omfattet af rammeaftalen, og hvor der er grundlag for et samarbejde på tværs, er der igangsat forskelligartede aktiviteter, som kommunerne og regionen deltager i.

De to vigtigste samarbejdsfora om kvalitetsudvikling for de nordjyske kommuner og Region Nordjylland er JYFE og de faglige netværk.

8.1 JYFE – Jysk socialforsknings- og evaluerings-samarbejde

De nordjyske kommuner og Region Nordjylland er medlem af JYFE - Jysk socialforsknings- og evalueringssamarbejde. JYFE er en forening, der omfatter samtlige kommuner i den midt- og nordjyske region samt Region Midtjylland og Region Nordjylland. Det overordnede formål med JYFE er at virke som katalysator for et socialt forsknings-, evaluerings- og metodeudviklende miljø i det geografiske område, der dækker region Midtjylland og region Nordjylland.

Medlemskabet af JYFE giver adgang til en stor mængde viden, forskningsresultater og dokumentationsredskaber samt mulighed for at deltage i forsknings- og metodeudviklingsprojekter. JYFE sikrer således, at de faglige ressourcer og videnskompetencer styrkes og fastholdes i de sociale tilbud. Dette kan foregå via konferencer, seminarer og debatskabende udviklingsfora, hvor forskningsressourcer samt kommunale og regionale ressourcer mødes for at finde nye kvalitetsskabende veje for socialt arbejde.

Velfærdsministeriet har afsat 8 mio. kr. til JYFE i perioden 2007-2010. Pengene bruges til at iværksætte nye forskningsprojekter, metodeudviklingsprojekter, formidling af forskningsresultater, dokumentation og evalueringsredskaber. Kommunerne bidrager med 10 øre pr. indbygger, mens Regionerne er sekretariat for JYFE.

Bestyrelsen i JYFE består af 7 medlemmer, heraf 5 kommunale og 2 regionale. De 5 kommunale medlemmer fordeler sig med 4 medlemmer fra kommunerne i region Midtjylland og 1 medlemmer fra kommunerne i region Nordjylland. Bestyrelsens medlemmer vælges på generalforsamlingen for 2 år ad gangen.

Det er bestyrelsens opgave at varetage den overordnede ledelse af foreningen. Herunder disponerer bestyrelsen over foreningens økonomi, eksempelvis midler fra Velfærdsministeriet, puljemidler og kontingent.

JYFE har i 2009 truffet beslutning om at igangsætte en række aktiviteter fremadrettet.

Research Light
JYFE udbyder i efteråret 2009 2 kursusforløb, der omhandler "Research light". Princippet i Research Light er den rapportfri undersøgelse med et snævert og konkret fokus, der kan gennemføres hurtigt dvs. på ca. 5 -10 arbejdsdage. Den stiller ikke krav til anvendelse af avanceret udstyr eller sindrige målemetoder. Data fremlægges i bearbejdet form, og det er arbejdspladsen, der deltager i konklusionsarbejdet. Den skal skaffe lokal dokumentation, som er troværdig men ikke mere omfattende, end at resultaterne kan anvendes til dialog. De anbefalinger, der kommer ud af dialogen, skal hurtigt omsættes i praksis.

Formålet med projektet er at støtte udviklingen af et vidensbaseret arbejde i kommuner og regioner ved at gøre de involverede arbejdspladser i stand til og motiverede for at arbejde med små mini-undersøgelser til styrkelse af egen praksisudvikling.

Vidensskabende netværk
JYFE har i det seneste år drevet en række vidensskabende netværk. De vidensskabende netværk er en netværksorienteret arbejdsform, hvor deltagere opbygger et fælles fagligt udviklingsmiljø og deltager i uddannelsesaktiviteter, systematisk erfaringsudveksling og netværksopbygning. Deltagerne i netværkene kan være ledere, konsulenter og andre medarbejdere med interesse for kvalitetsudvikling, forskning, evaluering og dokumentation på socialområdet.

Der udbydes i en ny runde af vidensskabende netværk med nye temaer fra efteråret 2009/2010. Der udbydes fire videnskabende netværk i JYFE-regi med et fælles tema: Udvikling af metoder til brugerstyrede og dynamiske handleplaner. Netværkene udbydes til fire områder indenfor det sociale felt:

1. Misbrug
2. Voksen-handicap
3. Socialpsykiatri.
4. Området for anbragte børn og unge.

Videnskabende Netværk II er bygget op omkring fire parallelle undervisnings- vejlednings- og vidensdelingsforløb samt en række samlende fællesaktiviteter i form af et opstartsseminar, en temadag om evaluering og et afsluttende seminar. Fokus vil være på medarbejdernes indsats, dvs. at sikre udarbejdelse og anvendelse af handleplanen, så handleplanen bliver til gavn for brugeren. Deltagerne arbejder med egne kvalitetsudviklings- og dokumentationsprojekter indenfor rammen af det fælles tema.

Brugerundersøgelser på det sociale område
JYFE har bevilget økonomisk støtte til at igangsættelse af et modelprojekt for brugerundersøgelser på det sociale område i kommunerne. Center for Socialfaglig Udvikling, Århus Kommune og Center for Kvalitetsudvikling har bidraget til projektformuleringen og de midt og nordjyske kommuner inviteres til at deltage i projektet, der skal gennemføres i andet halvår af 2009.

Indflydelse på eget liv – et skridt videre
JYFE har siden 2009 udbudt gennembrudsprojektet "Indflydelse på eget liv" om brugerinddragelse og selvbestemmelse for mennesker med handicap. Dette er baseret på et landsdækkende projekt, hvor de deltagende botilbud indgår i et fælles netværksorienteret udviklingsprojekt efter den såkaldte "gennembrudsmetode". Resultaterne fra projektet har vist, at det kan lade sig gøre at skabe hurtige og markante forbedringer til gavn for både brugere, pårørende og personalet – også over kort tid.

Projektet har til formål at øge brugernes mulighed for og faktiske inddragelse, indflydelse og selvbestemmelse i eget liv. Dertil kommer at udvikle det faglige og organisatoriske arbejde som følge af et fokus på inddragelse, indflydelse og selvbestemmelse. Og endelig spredning og forankring af projekterfaringerne til andre faglige miljøer i egen kommune, andre kommuner, regioner m.v.

Gennem et øget fokus på området opnår deltagerne i projektet redskaber til at kunne arbejde mere struktureret med forskellige former for brugerinddragelse, brugerindflydelse og selvbestemmelse. Disse redskaber er baseret på konkrete erfaringer fra Danmark og udlandet, hvor der er dokumenteret en "god praksis". Der skabes et netværk på tværs af kommuner og regioner, som har til hensigt at give støtte til udvikling af praksis.

Deltagerne i JYFE projektet Indflydelse på eget liv – et skridt videre, har været samlet til 3. Læringsseminar i sommeren 2009 på Sødisbakke i Region Nordjylland. Anledningen var et fokus på handicapområdet og brugerinddragelsens historiske udvikling. Der er fortsat 16 deltagere med i projektet og der er fortsat et stort engagement i deltagerkredsen.

Kvalitetsaudit
JYFE har fra 2008 udbudt kursus- og træningsforløb i auditmetoden. Audit er en metode, der giver mulighed for at evaluere og udvikle den faglige praksis. Auditmetoden kan anvendes i forhold til forskellige dele arbejdet på socialområdet, f.eks. sagsbehandling, behandlingsarbejde, tilsyn, visitation osv. I audits nedsættes et panel af udvalgte fagfolk, der skal vurdere og diskutere deres faglige praksis med udgangspunkt i et skriftligt materiale fra ét eller flere udvalgte forløb. Et på forhånd udarbejdet vurderingsskema anvendes som styrepind i processen med hovedtemaer og vurderingskriterier. Vurderingsskemaet kan være udarbejdet ud fra fagpersoners viden og erfaringer, forskning, lovgivningsmæssige krav, standarder osv., som siger noget om "den gode praksis". Audit kan anvendes til forskellige typer af kvalitetsarbejde – fra strategisk kvalitetsudvikling til kritisk gennemgang af et forløb, der af forskellige årsager gik skævt.

Den første kursusrække i auditmetoden er afsluttet og over 100 personer (heraf ca. 2/3 fra kommuner og 1/3 fra regionerne) har gennemført kurset. Der blev gennemført 6 hold. Kurset bestod af fire dages undervisning herunder introducerende undervisning i auditmetoden og dens anvendelsesmuligheder, undervisning med fokus på implementering og fastholdelse af resultater fra auditforløb. Kursusdeltagerne har endvidere sideløbende gennemført øvelsesaudit på egne arbejdspladser. Forløbet blev afsluttet med en evaluering, der viste, at der var stor tilfredshed med kurset. Kursusdeltagerne har især haft stort fagligt udbytte af at afprøve metoden i praksis. Der planlægges yderligere kursusforløb i 2009/2010

Erfaringsseminarer
Der afholdes to parallelle erfaringsseminarforløb i JYFE-regi i 2009-2010.
Seminarerne planlægges som tre halvdagsmøder til faglig inspiration og vidensdeling for ledere og medarbejdere indenfor områderne: ADHD og senhjerneskade.

Formålet med seminarerne er at skabe rum til faglig inspiration og vidensdeling i forhold til faglig udvikling indenfor de to områder. Halvdagsmøderne planlægges med oplæg fra eksterne oplægsholdere om faglige temaer med efterfølgende plenum- og gruppediskussioner samt vidensdeling blandt deltagerne.

Specialiseret bostøtte til voksne med ADHD
JYFE har bevilliget økonomisk støtte til et forprojekt vedr. udvikling af specialiseret bostøtte til voksne med ADHD. Projektet er forankret i Aalborg Kommune, og Center for Kvalitetsudvikling varetager sekretariatsfunktion, vidensindsamling og evalueringer. Samarbejdet mellem Aalborg Kommune og Center for Kvalitetsudvikling om projektet er indledt. Der afholdes blandt andet et vidensseminar for alle interesserede kommuner i Region Nordjylland og Region Midtjylland i efteråret 2009 i Aalborg. Efterfølgende afholdes der et seminar for de interesserede kommuner, hvor formålet er at drøfte og finde en fælles metode, som ønskes afprøvet.

Fælles kommunalt/regionalt effektmålingsprojekt på misbrugsområdet i Region Nordjylland
JYFE bidrager økonomisk til et fælles kommunalt/regionalt effektmålingsprojekt på misbrugsområdet i region Nordjylland, der oprindeligt forløb 1. september 2008 til 31. august 2010. Projektet er derudover blevet forlænget med en 5 måneders periode. Projektet skal frembringe evidensbaseret viden om kvaliteten i og resultaterne af misbrugsbehandlingen indenfor både stofbehandling og alkoholbehandling. Projektet vil indsamle data, der dels nøjagtigt beskriver de ydelser, som borgerne modtager, dels hvilken effekt behandlingen har.

Formålet med projektet er at opnå evidensbaseret viden om effekten af misbrugsbehandlingen og iværksætte forbedringer af kvaliteten af behandlingen.
Med resultaterne fra projektet vil kommunerne få et bedre grundlag for at udarbejde handleplaner samt sikre en optimal matchning mellem borgernes misbrugsproblematik og den rette misbrugsbehandling.

Kommunerne og Region Nordjylland får adgang til evidensbaseret viden om de mest effektive behandlinger og om kvaliteten af arbejdet i misbrugsorganisationerne. Målet er til stadighed at optimere indsatsen og sikre, at misbrugsbehandlingen vil medføre:

- at borgerne reducerer deres alkoholforbrug/stofafhængighed,
- at borgerne forbedrer deres arbejdsmarkedstilknytning/social-psykiske funktioner og
- at god kvalitet vil føre til større tilfredshed blandt borgerne.

LEAN i børne- og ungdomspsykiatrien og kommunerne
Der arbejdes i projektet med at optimere samspil og samarbejde mellem børne- og ungdomspsykiatrien og kommunen med henblik på, at optimere samarbejdsrelationer og ressourceforbruget på området. Status på projektet er, at de er ved den femte og derved anden sidste workshop i projektet. Der er særlig fokus på kommunikationsveje, standarder og netværksmøder. Resultaterne af projektet ser tilfredsstillende ud. Der er lavet forløbsbeskrivelser med præcisering af arbejdsgange, indikatorudvikling til monitorering i form af evalueringsfolder, udkast til funktionsbeskrivelse for superbrugerkorps i Århus kommune, og nyhedsbrev til de implicerede kommuner og afsnit. Et oplæg til fremtidig proces og opfølgning afslutter modelprojektet som planlagt den 1. september 2009.

Årlig konference
Der gennemføres den årlige JYFE-konference i efteråret 2009, hvor temaer er *Effektmåling i det sociale arbejde.* Temaet er aktuelt i forhold til de krav som regionerne og kommunerne møder på det sociale område. Både politisk og administrativt efterspørges i høj grad viden om, hvilke indsatser, der virker. Dette både for at imødekomme et krav om øget kvalitet i de enkelte tilbud, men også som følge af et begrænset ressourceforbrug, hvor det er nødvendigt, at ressourcerne målrettes de indsatser, der virker. Flere kommuner og regioner arbejder endvidere allerede med effektmåling som en integreret del af det sociale arbejde. Med konferencens tema vil man således kunne give ny viden og perspektiver på det igangværende arbejde og give inspiration til de, der påtænker at gå i gang.

Behovet for inspiration og perspektiver vil være der. Effektmåling kan være vanskeligt at arbejde med i praksis. Hvornår er der for eksempel tale om, at man måler en effekt frem for et udvalgt resultatmål, hvordan ved man, at der netop er en sammenhæng mellem indsats og effekt, hvordan kan man i praksis måle på noget så komplekst som socialt arbejde, og kan man overhovedet fastsætte mål for de forskellige indsatser? Ikke mindst består udfordringen i, at effektmålingen skal give mening for de fagpersoner, der leverer indsatserne, samt i arbejdet med at anvende resultaterne til at forandre praksis.

Yderligere information om JYFE kan findes på JYFE's hjemmeside www.jyfe.dk

8.2 Faglige netværk

De faglige netværk i Nordjylland er fora, hvor omdrejningspunktet er faglig udvikling, erfaringsudvikling og vidensopsamling. Netværkene har repræsentation fra både kommuner, Region Nordjylland og tilbudene indenfor de forskellige målgrupper.

Overordnet har netværkene til formål at:

- udveksle information og ideer
- bidrage til at synliggøre nye behov
- understøtte samarbejdsrelationer
- sikre uddannelse, faglig udvikling og kvalitetssikring
- rapportere til den administrative styregruppe om ændringer og udviklingsbehov

I udviklingen af tilbudsviften inden for de forskellige målgrupper er der behov for, at både efterspørgere og udbydere af tilbudene sammen har fokus på fagligh-ed og udviklingstendenser.

Det konkrete formål samt deltagerkredsen er beskrevet for hvert netværk. Der er således udarbejdet et generelt kommissorium for alle netværkene, ligesom der er udarbejdet konkrete kommissorier for de enkelte netværk.

Hvert netværk har en udpeget tovholder/koordinator. Det kan være en enkelt kommune/Region Nordjylland eller flere kommuner/Region Nordjylland, der i fællesskab varetaget koordinatorfunktionen.

Der er i 2009 oprettet følgende 12 faglige netværk dækkende både social- og specialundervisningsområdet; ansvarlig koordinator er angivet i parentes:

- Handicappede børn og unge – døgntilbud (Aalborg kommune)
- Handicappede børn og unge – dagtilbud (Aalborg kommune)
- Psykisk handicappede – voksne døgn- og dagtilbud (Region Nordjylland/Vesthimmerland kommune)
- Autistområdet – både børn og voksne døgn- og dagtilbud (Aalborg kommune)
- Fysisk handicappede – voksne døgn- og dagtilbud (Hjørring kommune)
- Hjerneskadeområdet (Region Nordjylland)
- Sindslidende – døgn- og dagtilbud (Jammerbugt og Morsø kommuner)
- Misbrugs-og forsorgsområdet (Aalborg kommune og Region Nordjylland)
- Krisecentre(Frederikshavn kommune)
- Beskyttet beskæftigelse (omfattende revalideringsinstitutternes tilbud efter SEL § 103) (Hjørring kommune)
- Døve/døvblinde – lands- og landsdelsdækkende tilbud (Region Nordjylland)
- Institutter og hjælpemidler – kommunikation (Region Nordjylland)

Der blev i foråret 2009 foretaget en evaluering af de faglige netværk og på baggrund af denne, er der truffet beslutning om at arbejde videre med, hvordan de faglige netværk skal virke fremover. Arbejdsgruppen skal i 2009 se nærmere på følgende områder:

- *Sammenlægning af arbejdsgrupper og netværk – forankre fokusområder i faglige netværk.*
- *Færre og veldefinerede netværk som skal arbejde med tydelige kommissorier*
- *Netværkene skal kunne aktiveres og deaktiveres*
- *Frivillighed vs. tvang i forhold til deltagelse i de faglige netværk*

Arbejdsgruppens forslag fremlægges for koordineringsgrupperne i løbet af efteråret 2009 og behandles af den administrative styregruppe ultimo 2009.

Kommissorier, deltageroplysninger, referater fra netværksmøderne m.v. kan findes på Region Nordjyllands hjemmeside på www.rn.dk/Specialsektoren/ under 'Rammeaftaler med kommunerne'.

8.3 Samråd for domfældte udviklingshæmmede

Samråd for domfældte udviklingshæmmede har til opgave at afgive vejledende udtalelser til anklagemyndigheder og domstole om retsfølger overfor voksne udviklingshæmmede lovovertrædere dels når der rejses sigtelse og dels undervejs i domsperioden.

Den administrative styregruppe har på møde i april 2007 indgået aftale om et fælles samråd for kommunerne i Nordjylland, selvom der i praksis er 2 retskredse, der er berørte af aftalen. Aalborg kommune varetager sekretariatsfunktionen.

Sager fremsendes af Statsadvokater, politimyndigheder, kommuner m.v. til:

Samrådet for Kriminelle Udviklingshæmmede i Nordjylland, Sohngårdsholmsvej 2, 1. sal 9000 Aalborg.

Oplysninger om Samrådet i øvrigt kan fås ved henvendelse til Aalborg kommune.

8.3.1 Kriminalpræventivt tilsyn

Det er en kommunal opgave at varetage det kriminalpræventive tilsyn med den enkelte domfældte. Tilsynet har til formål at sikre, at den dømte ikke begår ny kriminalitet og at dommens præmisser og vilkår overholdes, herunder løbende træffer afgørelse om mest hensigtsmæssig sanktionsvalg i henholdt til dommens præmisser.

Jf. ovenstående aftale om fælles samråd af april 2007 hvor Aalborg Kommune varetager sekretariats funktionen, er det ligeledes muligt at købe hjælp til udførelsen af tilsynet af Aalborg kommune ved at rette henvendelse til Handicapafdelingen.

9. Udviklingsplaner for botilbud med over 100 pladser – Sødisbakke

I henhold til lov om social service § 9 skal der udarbejdes en udviklingsplan for de sociale tilbud efter §§ 107-110, der har mere end 100 pladser.

I Region Nordjylland skal der udarbejdes en udviklingsplan for Sødisbakke, der har 117 døgnpladser efter lov om social service § 108.

Under henvisning til vejledningen om rammeaftaler mv. er formålet med udviklingsplanen at udarbejde et udviklings- og styringsredskab, der sikrer en udvikling og fornyelse. Udviklingsplanen vil årligt blive opdateret og evalueret.

I henhold til lov om social service § 9 skal der udarbejdes en udviklingsplan for de sociale tilbud efter §§ 107-110, der har mere end 100 pladser.

I Region Nordjylland blev der i 2008 på den baggrund udarbejdet en udviklingsplan for Sødisbakke, der har 117 døgnpladser efter lov om social service § 106.

Under henvisning til vejledningen om rammeaftaler mv. er udviklingsplanen et udviklings- og styringsredskab, der sikrer en udvikling og fornyelse. Udviklingsplanen bliver opdateret og evalueret.

9.1 Det videre forløb

I 2008 var målgrupper og kapacitet samt fysiske rammer valgt som fokuspunkter for udviklingsplanen.

I 2009 er der tilsvarende udvalgt en række fokuspunkter, herunder:

- Målgrupper og kapacitet med henblik på at udarbejde specificerede ydelsesbeskrivelser samt en ny individuel,
- takststruktur på tilbudene
- De fysiske rammer på dagtilbudene
- En analyse af og en vurdering af behovet for aflastningspladser
- Udslusningstilbud for personer med dom om tilsyn eller tilsynsdom med mulighed for anbringelse
- Videre analyse vedrørende en udvidelse af antallet af pladser til målgruppen på det nuværende botilbud Bakkebo samt erstatningsbyggeri for botilbuddet Bakkebo

For nærmere belysning af de enkelte delprojekter er der nedsat delprojektsgrupper, som arbejder med fokuspunkterne for 2009.

Der henvises i øvrigt til Specialsektorens hjemmeside, hvor det er muligt at følge det videre arbejde med udviklingsplanen for Sødisbakke.

Kommissorierne for de enkelte arbejdsgrupper kan endvidere findes på Specialsektorens hjemmeside på www.rn.dk under "Sociale tilbud og specialundervisning".

10. Koordinering af de lands- og landsdelsdækkende tilbud

Da de mest specialiserede lands- og landsdelsdækkende tilbud anvendes tværregionalt, skal regionerne sikre indbyrdes koordinering af disse. Tilbudene udgøres af specialundervisningstilbud, sociale tilbud og sikrede afdelinger til unge.

Formålet er at sørge for, at der til stadighed er det nødvendige antal pladser på landsplan, samt at regionerne gensidigt kan aflaste hinanden.

Såfremt en kommunalbestyrelse har overtaget et af de omhandlede tilbud, overtages også koordineringsforpligtelsen.

I de kommunale redegørelser har kommunerne konkret taget stilling til, hvorvidt de forventer et væsentligt ændret forbrug på de lands- og landsdelsdækkende tilbud.

Danske Regioner har i samarbejde med de 5 regioner udarbejdet en beskrivelse af de lands- og landsdelsdækkende tilbud. Beskrivelsen kan findes på Danske Regioners hjemmeside (www.regioner.dk)

10.1 Social- og specialundervisningsområdet

Målgrupperne til tilbudene er fysisk eller psykisk handicappede, herunder synshandicappede, hørehandicappede og både syns- og hørehandicappede.

Indholdet i tilbudene kan eksempelvis være dagtilbud, specialrådgivning og specialundervisning – eventuelt tilrettelagt som et kostskoleophold.

Den mellemregionale koordinering indebærer, at regionsrådene samordner kapaciteten og sammensætningen af tilbudene samt størrelsen af taksterne.

Udgifterne til de lands- og landsdelsdækkende tilbud fordeles efter folketal på de kommuner, der har adgang til at benytte tilbuddet.

På de lands- og landdelsdækkende tilbud (Aalborgskolen og Døvblindecentret) defineres behovet for pladser ikke alene af behovet for pladser i de nordjyske kommuner. Således forudsættes at regionerne indbyrdes koordinerer på dette område. Uafhængig af koordineringen viser det sig, at behovet for dag- og døgnpladser på Aalborgskolen er faldet.

Efterspørgslen efter Aalborgskolens tilbud ”Aalborgskolens Skolerådgivning” er stadigt stigende. Tilbuddet er etableret med det formål at fremme inkluderingsprocessen af elever med høretab i lokale skoler. Tilbuddet er objektivt finansieret af kommunerne i dækningsområdet – herunder alle kommuner i Region Nordjylland samt Skive, Viborg, Randers, Norddjurs og Faurskov kommuner. Det er kommunernes PPR-kontorer, der henviser til Skolerådgivningen.

10.2 Sikrede afdelinger

Sikrede døgninstitutioner er karakteriseret ved, at de omfatter mindst én sikret afdeling, der af Socialministeriet er godkendt til at have yderdøre og vinduer konstant aflåst. En sikret døgninstitution kan bestå både af åbne afdelinger og en eller flere sikrede afdelinger.

Børn og unge, som placeres i sikrede afdelinger, skal opfylde betingelserne herfor i Socialministeriets bekendtgørelse om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet. Opholdet kan herefter være begrundet i farlighed, en indledende og absolut påkrævet iagttagelsesperiode, et længerevarende behandlingsforløb, at opholdet træder i stedet for varetægtsfængsling, at opholdet sker som led i afsoning, når visse betingelser er opfyldt, eller at opholdet er et led i en idømt ungdomssanktion. Endvidere kan unge udlændinge under 15 år uden lovligt ophold i Danmark anbringes på en sikret afdeling.

Der skal som nævnt ske en landsdækkende koordinering af området. Regionerne foretager derfor en samlet vurdering af dækningen med sikrede afdelinger, herunder om der er behov for etablering af nye sikrede afdelinger. Endvidere vurderes kvaliteten i de eksisterende tilbud, og regionerne aftaler indbyrdes udviklingen af såvel kvalitet som kvantitet i overensstemmelse med kommunernes behov.

Udgifterne til de sikrede afdelinger finansieres forskelligt alt efter grundlaget for den unges ophold. Ophold på social indikation finansieres som øvrige ophold for børn og unge, mens ophold for domsanbragte - altså ophold, der træder i stedet for varetægtsfængsling og ophold der er et led i en idømt ungdomssanktion - fordeles efter folketal på de kommuner, der har adgang til at benytte tilbuddet.

Der er samlet set et behov for flere sikrede pladser i Danmark. På den baggrund er der i regi af Danske Regioner truffet aftale om, at der er brug for en sikret institution til kriminelle eller kriminalitetstruede unge mellem 15 og 17 år i regionen Nordjylland med optageområde primært fra Vestdanmark; særligt fra midt i Jylland og mod nord.

Kommunerne og Region Nordjylland indgik i 2008 en aftale om en sikret institution til unge med geografisk placering i Brønderslev kommune. Institutionen omfatter 8-10 pladser og skal drives af Region Nordjylland.

I 2009 udarbejdes plantegninger m.v. og byggeriet af institutionen forventes påbegyndt medio 2010 med forventet drift fra medio 2011.

11. Bilag 1 Oversigt over alle tilbud fordelt på målgrupper

Oplysninger om tilbud/ydelser omfattet af rammeaftalen for socialområdet og almene ældreboliger 2010.

I de følgende skemaer er beskrevet de enkelte tilbud/ydelser, som er omfattet af rammeaftalen for socialområdet og almene ældreboliger 2010. Beskrivelsen er udarbejdet på ydelsesniveau, dvs. at det samme tilbud kan optræde med flere ydelser. Opgørelsen er opdelt på målgrupper, og det vil således være muligt at se det samlede antal pladser, der er til rådighed for målgruppen i regionen i 2010.

Det gøres opmærksom på, at det under "lovgrundlag" henvises til de paragraffer, som tilbudets ydelser kan gives efter. For konkret præcisering af de enkelte tilbuds indhold henvises til ydelsesbeskrivelser for det konkrete tilbud.

(Bemærk! Som konsekvens af Kontaktudvalgets anbefaling af en takstreduktion på op til 5 procent, er takster for 2010 først klar til udsendelse i december 2009. Region Nordjylland udsender herefter en opdateret endelig udgave af rammeaftalerne for 2010 inklusive takster.)

Handicappede børn og unge inkl. sindslidende

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Driftsherre	Pladsantal	Bel.pct.	Takst	Enhed	Budget 2010
Aflastningstilbudet Danahus	Danahus, aflast, børn	SEL § 67, stk. 2	Aalborg Kommune	15	95		Døgn	
Børne- og ungdomstilbudet Stjernehusene	Stjernehusene - Aflastningstilbudet, børn	SEL § 67, stk. 2	Aalborg Kommune	8	95		Døgn	
	Stjernehusene - Kræmmergade, børn	SEL § 67, stk. 2	Aalborg Kommune	5	95		Døgn	
	Stjernehusene - Niels Dahls Allé, børn	SEL § 67, stk. 2	Aalborg Kommune	6	95		Døgn	
	Stjernehusene - Tranumparken, børn	SEL § 67, stk. 2	Aalborg Kommune	6	95		Døgn	
Observations- og behandlingsbørnehaven Stampe	Stampe observationsbørnehave	SEL § 32	Aalborg Kommune	15	95		Dag	
Området for specialer, børn og unge med autisme	Børnecenter Ranum	SEL § 67, stk. 2	Aalborg Kommune	25	95		Døgn	
	Børnehaven Birken	SEL § 32	Aalborg Kommune	25	95		Dag	
	Hjørringvej 60, Frederikshavn	SEL § 67, stk. 2	Aalborg Kommune	6	95		Døgn	
	Nøddehuset aflastning, Vodskov	SEL § 67, stk. 2	Aalborg Kommune	14	88		Døgn	
Restrup Kærvej	Døgnophold – Restrup Kærvej	SEL § 67, stk. 2	Aalborg Kommune	7	95		Døgn	
Specialgruppen ved Børnehaven Attrupgårdsvej	Specialgruppen v/Børnehaven Attrupgårdvej	SEL § 32	Aalborg Kommune	8	95		Dag	
Specialgruppen ved Daginstitutionen Fantasia	Specialgruppe v/Daginstitutionen Fantasia	SEL § 32	Aalborg Kommune	6	95		Dag	
Specialgruppen ved Den frie børnehave Bakkegården	Specialgruppen v/Bakkegården	SEL § 32	Aalborg Kommune	8	95		Dag	
Specialgruppen ved Gl. Kongevejens børnehave	Specialgruppen v/Gl. Kongevejens børnehave	SEL § 32	Aalborg Kommune	8	95		Dag	
Specialinstitutionen Bøgen	Bøgen, børn	SEL § 67, stk. 2	Aalborg Kommune	18	95		Døgn	
Specialinstitutionen Bøgen	Bøgen, skoledelen	SEL § 67, stk. 2	Aalborg Kommune	21	95		Dag	
Specialgruppen ved Børnehuset Himmelblå	Specialgruppen v/Børnehuset Himmelblå	SEL § 32	Brønderslev Kommune	8	95		År	
Specialgruppen ved Abildgaard børnehave	Specialgruppen v/Abildgaard Børnehave	SEL § 32	Frederikshavn Kommune	7	95		År	

Specialgruppen ved Dag-institutionen Bødkergården	Specialgruppen v/Bødkergården	SEL § 32	Frederikshavn Kommune	8	95		År	
Specialgruppen ved Børnehuset Natuli vis	Specialgruppen v/Børnehuset Naturli viis	SEL § 32	Hjørring Kommune	10	100		Dag	
Specialgruppen ved Anlægvejens børnehave	Specialgruppen v/Anlægsvejens Børnehave	SEL § 32	Jammerbugt Kommune	8	95		Dag	
Specialgruppen ved Børnehaven Troldehaven	Specialgruppen v/Børnehaven Troldehaven	SEL § 32	Rebild Kommune	8	95		Dag	
Aalborgskolen	Diskovej - Aflastning	SEL § 67, stk. 2	Region Nordjylland	420	95		Stk.	
	Planetbo - Aflastning	SEL § 67, stk. 2	Region Nordjylland	720	95		Stk.	
	Specialbørnehaven Bambi	SEL § 32	Region Nordjylland	4	95		Dag	
	Specialbørnehaven Pluto (3-6 årige)	SEL § 32	Region Nordjylland	2	95		Dag	
	Specialvuggestuen Dumbo	SEL § 32	Region Nordjylland	2	95		Dag	
Døvblindecentret	Bøgehuset - Døgnophold	SEL § 67, stk. 2	Region Nordjylland	10	100		Døgn	
Specialbørnehjemmene i Nordjylland	Specialbørnehjemmene - Basisydelse 1	SEL § 67, stk. 2	Region Nordjylland	45	95		Døgn	
	Specialbørnehjemmene - Basisydelse 2	SEL § 67, stk. 2	Region Nordjylland	6	95		Døgn	
Daginstitutionen Kumlhøj - Børnehaven	Daginstitutionen Kumlhøj - Børnehaven	SEL § 32	Thisted Kommune	16	95		Dag	
Kumlhøj Fritidshjem	Kumlhøj aflastning - Solsikken	SEL § 67, stk. 2	Thisted Kommune	5	95		Døgn	
Møllehuset	Møllehuset	SEL § 67, stk. 2	Thisted Kommune	14	95		Døgn	
	Møllehuset - tillægsydelse pr. time	SEL § 67, stk. 2	Thisted Kommune	6	95		Time	
Limfjordsskolen	Limfjordsskolen under 18 år	SEL § 67, stk. 2	Vesthimmerlands Kommune	26	95		Døgn	
Specialgruppen ved Børnehaven Mejsevej	Specialgruppen v/Børnehaven Mejsevej	SEL § 32	Vesthimmerlands Kommune	8	100		Dag	

Psykisk handicappede – inkl. autistområdet

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Driftsherre	Pladsantal	Bel.pct.	Takst	Enhed	Budget 2010
AK Dagtilbud	Dagcenter Perikumvej	SEL § 104	Aalborg Kommune	30	95		Dag	
	Enkeltmandsprojekt	SEL § 104	Aalborg Kommune	1	95		Dag	
	Fabrikken Aalykke	SEL § 103	Aalborg Kommune	74	95		Dag	
	Gartneriet	SEL § 104	Aalborg Kommune	50	95		Dag	
	Limfjordsværkstedet	SEL § 104	Aalborg Kommune	90	95		Dag	

	Limfjordsværkstedet ungetil-buddet	SEL § 104	Aalborg Kommune	5	95		Dag	
	Specialgruppen	SEL § 104	Aalborg Kommune	12	95		Dag	
	Virkelyst dagcenter	SEL § 104	Aalborg Kommune	25	95		Dag	
	Virkelyst værksted	SEL § 103	Aalborg Kommune	57	95		Dag	
	Værkstedet	SEL § 104	Aalborg Kommune	55	95		Dag	
Astrupparken	Botilbudet Astrupparken	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Aalborg Kommune	18	95		Døgn	
	Helhedstilbudet Astrupparken	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Aalborg Kommune	12	95		Døgn	
Behandlingscentret Ham-mer Bakker	Behandlingscenter Hammer Bakker	SEL § 107/108	Aalborg Kommune	13	95		Døgn	
Bo- og aflastningstilbudet Sofiebo	Sofiebo aflastning	SEL § 107	Aalborg Kommune	2	88		Døgn	
	Sofiebo ungetilbud	SEL § 107	Aalborg Kommune	14	95		Døgn	
Bo- og aflastningstilbudet Violen	Violen	SEL § 108	Aalborg Kommune	18	95		Døgn	
	Violen, aflast	SEL § 107	Aalborg Kommune	4	88		Døgn	
Boformen Sonjavej	Botilbudet Sonjavej hus A, B og E	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Aalborg Kommune	22	95		Døgn	
	Botilbudet Sonjavej hus F	SEL § 107	Aalborg Kommune	7	95		Døgn	
Botilbudet Studievej	Studievej	SEL § 108	Aalborg Kommune	18	95		Døgn	
	Studievej helhedstilbud	SEL § 108	Aalborg Kommune	6	95		Døgn	
	Valmuehaven - demens	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Aalborg Kommune	6	95		Døgn	
Botilbudet Vester Hassing	Nåleøjet	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Aalborg Kommune	24	95		Døgn	
	Vester Hassing autismegrup-pe	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Aalborg Kommune	6	95		Døgn	
Børne- og ungdomstilbu-det Stjernehusene	Stjernehusene - Storemose-vej, voksne	SEL § 107	Aalborg Kommune	6	95		Døgn	
Engbo	Engbo - Skovbrynet	SEL § 108	Aalborg Kommune	4	95		Døgn	
	Engbo - Skovbrynet enkelt-mandsprojekt (nr. 1	SEL § 107	Aalborg Kommune	1	95		Døgn	
	Engbo - Skovbrynet enkelt-mandsprojekt (nr. 2	SEL § 107	Aalborg Kommune	1	95		Døgn	
	Engbo Hammer Bakker (A og B)	SEL § 108	Aalborg Kommune	18	95		Døgn	
	Engbo Klarup	SEL § 107	Aalborg Kommune	4	95		Døgn	

Området for specialer, børn og unge med autisme	Egebo	SEL § 107	Aalborg Kommune	1	95		Døgn	
	Hanebjælken projekt M	SEL § 107	Aalborg Kommune	1	95		Døgn	
	Løvbo	SEL § 107	Aalborg Kommune	1	95		Døgn	
	Pilebo, Dronninglund	SEL § 107	Aalborg Kommune	8	95		Døgn	
	Pitten	SEL § 107	Aalborg Kommune	1	95		Døgn	
	Skovbo	SEL § 107	Aalborg Kommune	1	95		Døgn	
	Udsigten	SEL § 108	Aalborg Kommune	2	95		Døgn	
	Vejgaard bymidte 1	SEL § 107	Aalborg Kommune	1	95		Døgn	
	Vejgård bymidte 2	SEL § 107	Aalborg Kommune	1	95		Døgn	
	Vejgård bymidte 3	SEL § 107	Aalborg Kommune	1	95		Døgn	
Området for voksne med autisme	A-Værket	SEL § 104	Aalborg Kommune	26	95		Dag	
	Dagtilbud Røllikevej 15	SEL § 104	Aalborg Kommune	4	95		Dag	
	Dagtilbud Røllikevej 15	SEL § 103	Aalborg Kommune	8	95		Dag	
	Hobitten	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Aalborg Kommune	10	95		Døgn	
	Hobitten 2	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Aalborg Kommune	2	95		Døgn	
	Karolineværket	SEL § 104	Aalborg Kommune	12	95		Dag	
	Kastanjebo voksne med autisme	SEL § 108	Aalborg Kommune	16	95		Døgn	
	Ungdomshjemmet Birkehjem	SEL § 107	Aalborg Kommune	10	95		Døgn	
Specialinstitutionen Bøgen	Bøgen, Voksen	SEL § 107	Aalborg Kommune	16	95		Døgn	
Ungdomshøjskolen	Ungdomshøjskolen, døgn, voksen	SEL § 107	Aalborg Kommune	12	95		Døgn	
Aktivitetshuset I Brønderslev takst 1	Hovedydelse for Aktivitetshuset I Brøndersle	SEL § 104	Brønderslev Kommune	18	95		Dag	
Aktivitetshuset I Brønderslev takst 2	Hovedydelse for Aktivitetshuset I Brøndersle	SEL § 104	Brønderslev Kommune	24	95		Dag	
Boformen Nordstjernen	Hovedydelse for Boformen Nordstjernen	SEL § 108	Brønderslev Kommune	30	98		Døgn	
B.V. Nordstjernen	BV Skagen	SEL § 103	Frederikshavn Kommune	25	95		Dag	
Boformen Skawklit	Boformen Skawklit, døgn	SEL § 108	Frederikshavn Kommune	6	95		Døgn	
Botilbud i Frederikshavn	Enkeltmandsprojekt 1, Koktvedparken	SEL § 108	Frederikshavn Kommune	1	100		Døgn	
Dagtilbudet Frederikshavn	Dagtilbud i Frederikshavn - Koktvedparken	SEL § 104	Frederikshavn Kommune	19	95		Dag	

	Gimle - Dagtilbud Baldersvej Frederikshavn	SEL § 104	Frederikshavn Kommune	88	95		Dag	
Enkeltmandsprojekt 2, Koktvedparken	Hovedydelse for Enkelt-mandsprojekt 2, Koktve	SEL § 108	Frederikshavn Kommune	1	100		Døgn	
Koktvedparken	Hovedydelse for Koktvedpar-ken	SEL § 108	Frederikshavn Kommune	30	95		Døgn	
Hjørringdistriktet	Dagtilbudene i Hjørring	SEL § 104	Hjørring Kommune	95	95		Dag	
	Dagtilbudene i Hjørring	SEL § 103	Hjørring Kommune	35	95		Dag	
	Pensionatet i Hjørring, døgn	SEL § 108	Hjørring Kommune	10	95		Døgn	
Åge Holmsvej (24 boliger)	Åge Holms Vej (24 boliger)	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Hjørring Kommune	24	95		Døgn	
	Åge Holms Vej (6 multihandi-cappede)	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Hjørring Kommune	6	95		Døgn	
Aktivititets-huset Hobro	Aktivitetshuset i Hobro	SEL § 104	Mariagerfjord Kommune	48	98		Dag	
Kirketoften Hobro	Kirketoften døgn	SEL § 107	Mariagerfjord Kommune	28	95		Døgn	
Specialgruppen ved Vin-kelvejens børnehave	Specialgruppen v/Vinkelvejens Børnehave	SEL § 32	Mariagerfjord Kommune	8	95		Dag	
Boenheden Lupinvej	Boenheden Lupinvej	SEL § 108	Morsø Kommune	22	95		Døgn	
Enggaarden	Bofællesskabet Enggaarden	SEL § 108	Morsø Kommune	24,5	95		Døgn	
Nymo	Nymo	SEL § 104	Morsø Kommune	75	95		Dag	
Boformen Støvring	Boformen i Støvring, døgn	SEL § 108	Rebild Kommune	12	95		Døgn	
Boformen Terndrup	Boformen Terndrup, døgn	SEL § 108	Rebild Kommune	6	85		Døgn	
Sødisbakke	Bakkebo - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	8	95		Døgn	
	Bofællesskabet i Randers - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	4	95		Døgn	
	Botilbuddet Vestergade 18 - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	6	98		Døgn	
	Fuglebo - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	11	95		Døgn	
	Fælledvej, stuen - Døgnop-hold	SEL § 108	Region Nordjylland	12	95		Døgn	
	Højbo - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	10	95		Døgn	
	Højbo - Døgnophold (almen bolig)	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Region Nordjylland	16	95		Døgn	
	Mariagercentret - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	Region Nordjylland	50	95		Dag	
	Skovbakken - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	11	95		Døgn	
	Skovbo - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	2	95		Døgn	

	Skovbo - Døgnophold (almen bolig)	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Region Nordjylland	16	95		Døgn	
	Skrænten - Døgnophold (almen bolig)	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Region Nordjylland	12	95		Døgn	
	Sødisbakke - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	Region Nordjylland	77	95		Dag	
	Tårnly - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	6	95		Døgn	
	Udsigten - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	12	95		Døgn	
Aktivitetshuset Limfjorden	Aktivitetshuset Limfjorden	SEL § 104	Thisted Kommune	23	95		Dag	
Boenheden Bjergbo	Aflastning Nord	SEL § 108	Thisted Kommune	2,5	95		Døgn	
	Boenheden Bjergbo	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Thisted Kommune	22	95		Døgn	
	Boenheden Bjergbo - tillægsydelse pr. time	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Thisted Kommune	12	95		Time	
Boenheden Højtoftevej 50	Boenheden Højtoftevej 50	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Thisted Kommune	12	95		Døgn	
	Boenheden Højtoftevej 50 - tillægsyd.pr. tim	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Thisted Kommune	7	95		Time	
Bofællesskabet Auktionsvej	Auktionsvej	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Thisted Kommune	16	95		Døgn	
	Auktionsvej - tillægsydelse pr. time	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Thisted Kommune	14	95		Time	
Kumlhøj Fritidshjem	Kumlhøj Fritidshjem	SEL § 32	Thisted Kommune	40	95		Dag	
Thy-værkstedet	Thy-værkstedet	SEL § 104	Thisted Kommune	110	95		Dag	
B.V. Løgstør	B.V. Løgstør	SEL § 103	Vesthimmerlands Kommune	55	95		Dag	
	B.V. Løgstør	SEL § 104	Vesthimmerlands Kommune	23	95		Dag	
Bofællesskaberne i Aalestrup	Bofællesskaberne i Aalestrup	SEL § 108	Vesthimmerlands Kommune	25	95		Døgn	
Institutionerne i Aars	Aktivitetshuset i Aars	SEL § 104	Vesthimmerlands Kommune	22	95		Dag	
	Boformerne Østermarken 8 - 10, døgn	SEL § 108	Vesthimmerlands Kommune	14	95		Døgn	
Limfjordsskolen	Limfjordsskolen over 18 år	SEL § 107	Vesthimmerlands Kommune	18	95		Døgn	
Pensionatet Løgstør	Pensionatet i Løgstør, døgn	SEL § 108	Vesthimmerlands Kommune	14	95		Døgn	
Rosengaarden	Rosengaarden	SEL § 104	Vesthimmerlands Kommune	28	95		Dag	

Fysisk Handicappede inkl. hjerneskadede

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Driftsherre	Pladsantal	Bel.pct.	Takst	Enhed	Budget 2010
Attruphøj	Atrruphøj hus C	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Aalborg Kommune	11	95		Døgn	
	Attruphøj hus A	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Aalborg Kommune	10	95		Døgn	
	Attruphøj hus B	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Aalborg Kommune	7	95		Døgn	
Døveområdet	Aktivitetscenter Hadsundvej 40DB	SEL § 104	Aalborg Kommune	20	95		Dag	
	Bofællesskabet Gården	SEL § 108	Aalborg Kommune	4	90		Døgn	
	Huset for Døve	SEL § 108	Aalborg Kommune	7	95		Døgn	
	Lektorvej	SEL § 107	Aalborg Kommune	4	95		Døgn	
ØstergadeKollegiet	Østergade Kollegiet	SEL § 107	Aalborg Kommune	8	95		Døgn	
Boformen Cassiopeia	Hovedydelse for Boformen Cassiopeia	SEL § 108	Brønderslev Kommune	18	98		Døgn	
Behandlingscenteret Østerskoven	Østerskoven - Fødselshjerneskadede	SEL § 107	Region Nordjylland	16	95		Døgn	
	Østerskoven - Senhjerneskadede	SEL § 107	Region Nordjylland	6	90		Døgn	
Døvblindecentret	Danalien - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	14	100		Døgn	
	Minibo - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	8	100		Døgn	
	Skovhuset - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	Region Nordjylland	31	97		Dag	
	Solhuset - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	5	100		Døgn	
	Ungdomshjemmet - Døgnophold	SEL § 107	Region Nordjylland	11	100		Døgn	
Nordjysk Center for Erhvervet Hjerneskade	NCEH - Rehabiliteringsophold	SEL § 107	Region Nordjylland	8	90		Døgn	
Rehabiliteringscenter Strandgården	Strandgården - Rehabiliteringsophold	SEL § 107	Region Nordjylland	10	90		Døgn	
	Strandgården, Afd. Asylgade - Døgnophold (almen)	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Region Nordjylland	8	90		Døgn	

Sindslidende

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Driftsherre	Pladsantal	Bel.pct.	Takst	Enhed	Budget 2010
Den rette opgang	Den rette opgang	SEL § 107	Aalborg Kommune	5	95		Døgn	

Enghuset	Døgnophold - Kærhuset og Solhuset	SEL § 108	Aalborg Kommune	34	95		Døgn	
Kildehuset	Hovedydelse for Kildehuset	SEL § 104	Aalborg Kommune	30	95		Dag	
Sandtuen	Døgnophold - Sandtuen	SEL § 107	Aalborg Kommune	7	95		Døgn	
Hedebo	Døgnophold - Hedebo	SEL § 107	Brønderslev Kommune	36	95		Døgn	
Mariested	Døgnophold - Mariested	SEL § 108	Frederikshavn Kommune	36	95		Døgn	
Skansegården	Bakkely - Støttecenter Frederikshavn, tidl.	SEL § 104	Frederikshavn Kommune	75	95		Dag	
Toftehøj	Døgnophold - Toftehøj	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Jammerbugt Kommune	32	95		Døgn	
Boformen Kærvang	Kærvang - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	Region Nordjylland	6	97		Dag	
	Kærvang - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	25	97		Døgn	
	Kærvang, Midtbyen - Døgnophold (almen)	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Region Nordjylland	12	97		Døgn	
Boformen Skovvænget	Skovvænget - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	24	97		Døgn	
Daghus Morsø	Daghus Morsø - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	Region Nordjylland	15	95		Dag	
Daghus Thisted	Daghus Thisted - Akt.- og samværstilbud	SEL § 104	Region Nordjylland	17	100		Dag	
Socialpsykiatrisk Boform Brovst	Brovst - Døgnophold	SEL § 107	Region Nordjylland	12	97		Døgn	
Socialpsykiatrisk Boform Solsiden	Solsiden - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	36	97		Døgn	
	Solsiden, Teglgaardshaven - Døgnophold (alme	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Region Nordjylland	8	97		Døgn	
Socialpsykiatrisk Boform Vestervang	Vestervang - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	28	97		Døgn	
Socialpsykiatrisk Boform Visborggaard	Visborggaard - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	41	95		Døgn	
	Visborggaard, Svalegangen - Døgnophold	SEL § 108	Region Nordjylland	5	97		Døgn	
Drivhuset	Drivhuset	SEL § 104	Thisted Kommune	20	95		Dag	
Jobhus Thisted	Hovedydelse for Jobhus Thisted	SEL § 103	Thisted Kommune	10	95		Dag	
Socialpsykiatrisk Bosted Algade 1	Boenheden Algade	ABL & SEL §§ 83-87, 97, 98 & 102	Thisted Kommune	16	95		Døgn	

Socialpsykiatrisk Bosted Dragskilde	Dragskilde	SEL § 107	Thisted Kommune	16	95		Døgn	

Hjemløse / forsorgsområdet

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Driftsherre	Pladsantal	Bel.pct.	Takst	Enhed	Budget 2010
Det skæve hus	Det skæve hus	SEL § 110	Aalborg Kommune	6	95		Døgn	
Kirkens Korshærs bofæl-lesskab	Kirkens Korshærs bofælles-skab	SEL § 110	Aalborg Kommune	5	95		Døgn	
Kirkens Korshærs herberg	Kirkens Korshærs herberg	SEL § 110	Aalborg Kommune	18	95		Døgn	
Kirkens Korshærs natvar-mestue	Kirkens Korshærs natvar-mestue	SEL § 104	Aalborg Kommune	25	70		Dag	
Svenstrupgård	Forsorgsafdeling/Sygeafdl	SEL § 110	Aalborg Kommune	71	95		Døgn	
	Svenstrupgård det alt. Pleje-hjem	SEL § 108	Aalborg Kommune	10	95		Døgn	
Boformen Aas	Aas - Forsorgstilbud	SEL § 110	Region Nordjylland	10	95		Døgn	
	Aas - Forsorgstilbud (Akut)	SEL § 110	Region Nordjylland	2	100		Døgn	
Nørbygård	Hovedydelse for Nørbygård	SEL § 110	Thisted Kommune	10	95		Døgn	

Voldsramte kvinder / krisecentre

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Driftsherre	Pladsantal	Bel.pct.	Takst	Enhed	Budget 2010
Nørresundby Krisecenter	Krisecentrets udslusningspro-jekt	SEL § 109	Aalborg Kommune	2	90		Døgn	
	Kvindekrisecentre (SEL §109)	SEL § 109	Aalborg Kommune	6	90		Døgn	
	Manderådgivningen	SEL § 109	Aalborg Kommune	641	83		Stk.	
Frederikshavn krisecenter	Kvindekrisecentre (SEL §109)	SEL § 109	Frederikshavn Kommune	4	95		Døgn	
Hjørring krisecenter	Kvindekrisecentre (SEL §109)	SEL § 109	Hjørring Kommune	4	95		Døgn	
Hobro Krisecenter	Hobro Krisecenter, Jernba-negade 46 st., 9500	SEL § 109	Mariagerfjord Kommune	4	70		Døgn	
Thisted Krisecenter	Kvindekrisecentre (SEL §109)	SEL § 109	Thisted Kommune	5	51		Døgn	

Beskyttet beskæftigelse på revalideringstilbud

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Driftsherre	Pladsantal	Bel.pct.	Takst	Enhed	Budget 2010
Revalideringscenter Aal-borg	RCA, beskyttet	SEL § 103	Aalborg Kommune	47	95		Dag	
Revalideringscenter Fre-derikshavn	Reva Frederikshavn, beskyt-tet	SEL § 103	Frederikshavn Kommune	18	95		Dag	

Revalideringscenter Hjørring	Reva Hjørring, beskyttet	SEL § 103	Hjørring Kommune	25	95		Dag	
Revalideringscenter Hadsund	Beskyttet beskæftigelse, Revalideringscenter	SEL § 103	Mariagerfjord Kommune	23	95		Dag	
RevaCenter Thisted	Revacenter Nord - Beskyttet beskæftigelse Th	SEL § 103	Thisted Kommune	39	95		Dag	

12. Bilag 2 Oversigt over rådgivningsydelser

I de følgende skemaer fremgår de enkelte rådgivningsydelser, som er omfattet af rammeaftalen for socialområdet i 2010.

På **kommunikationsområdet** er der aftalt en finansieringsmodel, der kombinerer flere betalingsmodeller:

- Trækningsret anvendes i forbindelse med anonym henvendelse, åben rådgivning / vejledning, hjælpemiddeludstillinger o.lign.
- Takstfinansiering anvendes ved en række veldefinerede ydelsespakker.
- En kombinationsmodel med 50% takst og 50% abonnementsordning anvendes ved særligt sårbare højt specialiserede ydelser.

For ydelser med trækningsret og abonnementsordning gælder det, at kun kommuner, der har tilmeldt sig, kan bestille ydelserne. Ved trækningsret og abonnementsordning opkræves de tilmeldte kommuner en andel af de samlede udgifter til de pågældende ydelser, svarende til deres befolkningsandel.

Der er fri henvendelsesret for borgere til ydelser efter alle 3 betalingsmodeller. I forbindelse med ydelser med takstfinansiering eller kombinationsmodellen omfatter den frie henvendelsesret indledende udredning, rådgivning og evt. kortvarig aktivitet på i alt op til 6 timer.

Mange ydelser leveres efter flere lovgivninger og er omfattet af begge rammeaftaler. Den samme ydelse kan indeholde udredning, rådgivning, specialpædagogisk bistand, hjælpemidler, undervisning m.m. Sådanne ydelser kan ikke leveres efter 1 lovområde alene, men leveres som en samlet ydelse.

Den konkrete sammensætning af ydelsespakker og betalingsmodeller fremgår af den følgende oversigt.

For yderligere oplysninger om finansieringsmodellen henvises til bilag 6, og takster fremgår af bilag 4.

Detaljerede ydelsesbeskrivelser kan findes på det enkelte instituts hjemmeside.

På **misbrugsområdet** er der trækningsret på alle rådgivningsydelser.

Høreinstituttet:

1. Generel rådgivning / information m.m. jfr. SEL[13] §§ 10 og 12			**Finansieringsform**
1.a	**Åben rådgivning.** Telefonrådgivning, e-mails, personligt fremmøde mv.	Generel vejledning og rådgivning, ansøgninger høreapparater/hjælpemidler, reparationer etc. Fri henvendelsesret.	Trækningsret
	Hjælpemiddeludstilling	Udstilling samt rådgivning og vejledning om hjælpemidlerne (SEL). Fri henvendelsesret.	
	Servicering kommuner tilbehør mv.	Tilbehør til høreapparater (filtre, slanger mv), reparationsaftaler høreapparatfirmaer	
2. Cpr. relaterede ydelser jfr. SEL §§ 10, 12, 112 og 113			
2.a	**Udredning af høreproblemer** Voksne med høreproblemer uden eller på trods af høreapparatbehandling.	Udredning og forslag til evt. efterfølgende indsats. Nogle simple eller mindre problemer kan afhjælpes allerede under udredningen. Max. 2 timer. Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.	Timetakst
2.b	**Løsning af høreproblemer omkring aktivitet og deltagelse i samfundsliv**	Tværfaglig rådgivning og vejledning, specialundervisning til voksne og anden specialpædagogisk bistand. Afprøvning, evt. ansøgning og undervisning om høretekniske hjælpemidler. Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst

[13] SEL = Lov om Social Service

2.c	**Udredning af høreproblemer i fht. arbejdsmarked og uddannelse.**	Udredning. Max. 6 timer. Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement
2.d	**Socialfaglig specialrådgivning i forbindelse med arbejdsmarkedsrelate-rede problemer afledt af høreproblemer**	Specialrådgivning af brugere, sagsbehandlere, arbejdsgivere mv. om høremæssige problemstillinger og løsningsmuligheder i fht. hørehæmmedes fastholdelse på arbejdsmarkedet. Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement

Institut for Syn og Teknologi

1. Generel rådgivning / information m.m. jfr. SEL §§ 10,11 og 12			**Finansieringsform**
1.a	**Åben telefonrådgivning. Åbent hus ugentligt Informationsvirksom-hed**	Generel vejledning og rådgivning. Fri henvendelsesret.	Trækningsret
	Synsscreening af skole-elever	Opsporing af synsproblematikker hos elever i specialskoler og specialklasser. Fri henvendelsesret.	
	Hjælpemiddeludstilling	Udstilling samt rådgivning og vejledning om hjælpemidlerne (SEL). Fri henvendelsesret.	

2. Cpr. relaterede ydelser jfr. SEL §§ 10,11, 112 og 113			**Finansieringsform**
2.a	**Småbørnsområdet (0-6 år)** Blinde, svagsynede og	Udredning (høringssager) Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse én gang årligt.	Timetakst + Abonnement
	Kommunikationshandicappede	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 6 timer) Fri henvendelsesret.	Timetakst + Abonnement
		Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL)	Timetakst + Abonnement

		Iværksættes efter kommunal afgørelse.	
2.b	**Skoleelever (7-18 år)** Blinde, svagsynede og	Udredning (høringssager) Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse én gang årligt.	Timetakst + Abonnement
	Kommunikationshandicappede	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 6 timer) Fri henvendelsesret	Timetakst + Abonnement
		Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement
2.c	**Unge (18-23 år)** Blinde, svagsynede og kommunikationshandicappede uddannelsessøgende i gymnasiale ungdomsuddannelser, erhvervsuddannelser og videregående uddannelser samt udviklingshæmmede i institutioner og dagbeskæftigelse	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 6 timer Fri henvendelsesret.	Timetakst + Abonnement
		Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogiskbistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement

2.d	**Voksne (18 - 65 år)** Blinde, svagsynede og kommunikationshandicappede -integration og fastholdelse på arbejdsmarkedet – kommunens myndighedsansvar.	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 6 timer) Fri henvendelsesret	Timetakst + Abonnement
		Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst + Abonnement
2.e	**Voksne (18 - år)** **Blinde, svagsynede og kommunikations-handicappede**	Udredning og øvrig nødvendig sagkyndig bistand. (korte afsluttede forløb maks. 6 timer) Fri henvendelsesret	Timetakst
		Rådgivning og vejledning Specialundervisning og specialpædagogisk bistand* Sagkyndig bistand i forbindelse med Hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter kommunal afgørelse	Timetakst
2.f	**Personer med medicinskoptisk definerede, varige øjenlidelser** Indstilling til kommunerne om bevillingssager vedrørende briller, kontaktlinser og øjenproteser (glas eller acryl	Udredning Rådgivning og vejledning Hjælpemidler (SEL) Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for udredning) eller kommunal afgørelse.	Enhedstakst

Bemærkninger:
* Specialundervisning vedr. brug af særlige it-hjælpemidler henvises til:

- Dansk Blindesamfunds Oplysningsforbund (blinde og svagsynede)
- Øvrige brugere henvises til Taleinstituttet og Voksenspecialskolerne

3. Uden for rammeaftalen			**Finansieringsform**
3.a	**Fælleskommunal hjælpemiddelpulje** Optiske- og optikunderstøttende synshjælpemidler, særlige it-hjælpemidler (SEL)	Udlevering eller levering oftest i umiddelbar sammenhæng med sagkyndig bistand jf. 2.A, 2.B, 2.C, 2.D, 2.E, Indkøb, genbrug, installation og teknisk instruktion af hjælpemidler. Drift af hjælpemiddellager samt servicering og support (reparationer, udskiftninger, opgraderinger, samt transportopgaver og logistik).	Trækningsret
3.b	**Øvrige hjælpemidler til blinde og svagsynede**	Den fælleskommunale hjælpemiddelpulje, der hidtil kun har omfattet forsyning vedrørende optiske synshjælpemidler forslås suppleret til også at omfatte forsyning vedrørende øvrige hjælpemidler til blive og svagsynede.	Trækningsret

Taleinstituttet – Hjerneskadecentret

1. Generel rådgivning / information m.m. jfr. SEL §§ 10, 12, 85, 86 og 102			**Finansieringsform**
1. a	**Åben telefonrådgivning**	Specifik vejledning til ramte, pårørende og fagpersoner vedrørende kognitive følger efter hjerneskade og mulighed for rehabilitering herefter. Drøftelse af relevans af henvisning til Hjerneskadecentret. Fri henvendelsesret.	Trækningsret
1.b	**Åbent hus ugentlig – træffetid**	Faglig sparring omkring en konkret sag, hvor fagpersoner kan trække på Hjerneskadecentrets tværfaglige team. Drøftelse af relevans af henvisning til Hjerneskadecentret. Fri henvendelsesret.	

3[14]. Cpr. relaterede ydelser jfr. SEL §§ 10, 12, 85, 86 og 102			**Finansieringsform**
3. a	**Tilbud til voksne med erhvervet hjerneskade** Målgruppen er personer med følger efter let til middelsvær hjerneskade som følge af hovedtraume, apopleksi, betændelsestilstande i hjernen, tumorer, iltmangel etc.	**1. Matchning** Indhentning og læsning af relevante sagsakter, matchningssamtale med den ramte og pårørende, kontakt til samarbejdspartnere, udarbejdelse af skriftlig rapport indeholdende vurdering af funktionsniveau, optræningsbehov og optræningspotentiale, herunder den ramtes indsigt og motivation, samt anbefaling af relevant optræningstilbud i eget eller andet regi Rådgivning og vejledning Specialpædagogisk bistand **2. Neuropsykologisk undersøgelse** forud for rehabiliteringstilbud (udredning og vurdering af ramte og intakte kognitive funktioner, vurdering af indsigt, vurdering af kompensationsmuligheder, forslag til metoder og strategier i optræningsforløbet) **3. Personlighedsundersøgelse** (vurdering af personlighedsmæssige forhold, som baggrund for tilrettelæggelse af rehabiliteringsforløb) **4. Tværfaglig screening** (fysio- og ergoterapeutisk screening, screening af læse-skrive-regnefunktion) **5. Afklarende samtaleforløb v. neuropsykolog** (f.eks. udredning og behandling af angst/depression/reaktive følger i kombination med kognitive følger). Mulighed for inddragelse af ægtefælle/børn.	Enhedstakst + Abonnement

[14] Af tekniske / afregningsmæssige grunde springer vi over punkt 2 og nummererer de CPR-relaterede ydelser på Hjerneskadecentret som punkt 3.

		6. Test og screeninger i forbindelse med optagelse på hold (fysio- og ergoterapeutisk undersøgelse, screening af læse-skrive-regnefunktion samt afasiscreening – ved holdstart og holdslut) Iværksættes efter henvendelse fra brugere (fri henvendelsesret for matchning) eller kommunal afgørelse.	
3. b		**Neuropsykologisk rehabilitering: Intensive forløb i gruppe.** Formål: At den ramte opnår et så optimalt funktionsniveau som muligt efter hjerneskade, således han/hun får mulighed for at udnytte sine resoourcer optimalt ifht. at varetage dagliglivets krav, håndtere relationer til andre mennesker, og evt. vende tilbage til erhverv eller uddannelse. 1. Intensivt tværfagligt optræningsforløb i gruppe Kognitiv træning, praktisk træning, samtaleterapi, fysioterapeutisk behandling, konditions- og styrketræning, specialrådgivning, træning af sociale færdigheder mv. 2. Gruppebaseret optræningsforløb for afasiramte: Kommunikationstræning, talepædagogisk undervisning, kognitiv træning, samtaleterapi, specialrådgivning mv. Alle forløb inddrager pårørende. Mulighed for tilkøb af tillægsydelser på timebasis Iværksættes efter kommunal afgørelse	Enhedstakst
3. c		**Neuropsykologisk rehabilitering: Individuelt tilrettelagt.**	Enhedstakst

		1. Individuelle forløb der kan indeholde flg. elementer: kognitiv træning, neuropsykologisk rådgivning, fysioterapeutisk og ergoterapeutisk træning, specialrådgivning 2. Arbejdsintegreret forløb. Optræning på arbejdsplads kombineres med individuel rådgivning til den ramte og supervision til arbejdsplads. 3. IKT- kurser til voksne med erhvervet hjerneskade. Mulighed for tilkøb af tillægsydelser på timebasis Iværksættes efter kommunal afgørelse.	
3. d		**Pårørendetilbud** To af tilbudene i år er arrangeret sammen med patientforeninger Iværksættes efter kommunal afgørelse	Enhedstakst
3. e		**Supervision til andre professionelle** Iværksættes efter kommunal afgørelse.	Timetakst

Taleinstituttet

2. Cpr. relaterede ydelser jfr. SEL § 11			**Finansieringsform**
2. f.1	**Tilbud til børn og unge med erhvervet hjerneskade** Målgruppen er børn og unge i alderen 2 – 18 år, der i opvæksten pådrager sig en hjerneskade. Hjerneskaden skal være lægeligt diagnosticeret og opstået pga. traume og sygdom.	**Matchning / udredning**: Indhentning og læsning af sagsakter, kontakt til samarbejdspartnere, evt. anbefaling af lægelige undersøgelser, samtale med forældre, udarbejdelse af oplæg til videre foranstaltning. Fri henvendelsesret.	Enhedstakst + Abonnement
2.f.2		**a. Udredning** Neuropsykologisk undersøgelse Talepædagogisk undersøgelse Læsepædagogisk undersøgelse ved behov Samlet rapport indeholdende forslag til barnets rehabiliteringsplan Tilbagelevering af undersøgelsesresultater til forældre og professionelle Vejledning til skole Vejledning til forældre Evt. samtale med barnet **b. Opfølgning**: Fagpersonale herfra følger barnets udvikling løbende i form af deltagelse i netværksmøder, observation og vejledning i skole, vejledning til forældre/samtaler med barnet, ad hoc telefonisk rådgivning Iværksættes efter kommunal afgørelse	Enhedstakst + Abonnement

Rådgivningsydelser på Misbrugscentret

Ydelse	Indhold	Finansieringsform
Forebyggende indsats på ungdomsuddannelserne. Elever på tekniske skoler, produktionsskoler, handelsskoler og gymnasier.	Undervisning om rusmidlers påvirkning ifht. venskaber, fremtiden, skolegang, festkultur m.v..	Trækningsret
	Temadage for lærere om signaler på misbrug, børn i misbrugsfamilier, stoffer mv..	Trækningsret
	Støtte og rådgivning med henblik på udarbejdelse af rusmiddelpolitikker.	Trækningsret
Forældrerådgivning. Forældre og pårørende.	Telefonisk rådgivning og vejledning om signaler på brug og misbrug, samtaler med de unge om problemet, viderehenvisning til hjælpeforanstaltninger og forsendelse af relevant materiale.	Trækningsret
Kursusvirksomhed og undervisning. Forebygger i hele landet, social og sundhedspersonale, faggrupper indenfor daginstitutions- og skoleområdet og øvrige samarbejdsparter i Nordjylland.	Temadag og kurser om forebyggelse og rusmidler.	Trækningsret
	Konsulentbistand til samarbejdsparter der vil afholde temadage.	Trækningsret
Nøglepersonkorps i nordjyske kommuner. Kommunerne i Nordjylland (minus Aalborg kommune).	Foredrag om relevante emner vedr. rusmidler.	Trækningsret
	Udveksling af erfaringer fra arbejdet i kommunerne.	Trækningsret
Pårørendesamtaler	Samtaler med nærmeste pårørende (ægtefælle/samlever, børn og forældre).	Trækningsret

Rådgivning og vejledning	Telefonisk eller personlig rådgivning og vejledning i forhold til misbrug.	Trækningsret
Anonym rådgivning, vejledning, udredning og ambulant alkoholbehandling	Anonym rådgivning, vejledning, udredning og ambulant alkoholbehandling til personer med alkoholproblematikker	Trækningsret

13. Bilag 3 Misbrugsbehandling

BAGGRUND
Misbrugsområdet omfattes pr. 1. januar 2007 af 2 lovgivninger. Serviceloven, der regulerer stofmisbrugsområdet, og sundhedsloven, der beskriver alkoholbehandling og den lægelige behandling for stofmisbrug (substitutionsbehandling).

Samarbejdet mellem Region Nordjylland og kommunerne i regionen på stofmisbrugsområdet beskrives og reguleres i den årlige rammeaftale. På samme måde, skal det aftales hvordan samarbejdet skal tilrettelægges på alkoholområdet og i forbindelse substitutionsbehandling.

LOVGRUNDLAG
Efter Sundhedslovens § 141 skal kommunalbestyrelsen tilbyde vederlagsfri behandling til alkoholmisbrugere. Behandlingen skal iværksættes senest 14 dage efter, at alkoholmisbrugeren har henvendt sig og anmodet om at komme i behandling.

Behandling og rådgivning til alkoholmisbrugere skal ydes anonymt, hvis alkoholmisbrugeren ønsker det.

Efter sundhedslovens § 142 skal kommunalbestyrelsen tilbyde vederlagsfri behandling med euforiserende stoffer til stofmisbrugere (substitutionsbehandling).

Myndigheds- forsynings- og finansieringsansvaret for alkohol- og substitutionsbehandlingen samles i kommunen på samme måde på samme måde som på det sociale område.

SAMARBEJDET
Efter sundhedslovens § 203 skal regionsrådet og kommunalbestyrelserne samarbejde om indsatsen på sundhedsområdet, herunder eksempelvis om varetagelse af alkohol- og substitutionsbehandling.

Efter Sundhedslovens § 141, stk. 4 stiller Regionsrådet efter aftale med de enkelte kommunalbestyrelser i regionen alkoholbehandlingspladser m.v. til rådighed for kommunerne og yder faglig bistand og rådgivning.

Efter § 142, stk. 3 stiller regionsrådet efter aftale med de enkelte kommunalbestyrelser i regionen substitutionsbehandlingspladser m.v. til rådighed for kommunerne og yder faglig bistand og rådgivning.

Kommunerne i regionen Nordjylland har med undtagelse af Aalborg, Thisted og Morsø kommuner aftalt, at Region Nordjylland overtager pligten til at sørge for alkohol- og substitutionsbehandling. Brønderslev varetager selv substitutionsbehandlingen.

YDELSERNE

Ydelserne vedrørende alkohol- og substitutionsbehandling leveres af Misbrugscentret Region Nordjylland, der er en enhedsorganisation for både stofmisbrugs- alkohol- og substitutionsbehandling. Ydelserne omfatter forebyggelse, rådgivning og vejledning, udredning, dag- døgn- og ambulant behandling og efterbehandling. Herudover særlige tilbud til unge misbrugere, gravide misbrugere og misbrugere med børn. En specificeret oversigt fremgår af Misbrugscentrets ydelseskatalog.

Region Nordjylland har i samarbejde med – og på vegne af de nordjyske kommuner – søgt og fået bevilget satspuljemidler til etableringen af et landsdækkende døgntilbud til gravide alkoholmisbrugere, hvor der er mulighed for at indgå kontrakt om tilbageholdelse i forbindelse med et behandlingsforløb. Projektet starter den 1. august 2009.

(Bemærk! Som konsekvens af Kontaktudvalgets anbefaling af en takstreduktion på op til 5 procent, er takster for 2010 først klar til udsendelse i december 2009. Region Nordjylland udsender herefter en opdateret endelig udgave af rammeaftalerne for 2010 inklusive takster.)

Stofmisbrugere

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Driftsherre	Pladsantal	Bel.pct.	Takst	Enhed	Budget 2010
Misbrugscentret Region Nordjylland	Ambulant behandling - Stofmisbrugere	SEL § 101	Region Nordjylland	60	95		Dag	
	Dagbehandling - Stofmisbrugere	SEL § 101	Region Nordjylland	25	95		Dag	
	Efterbehandling i døgnregi - Halvvejshuset	SEL § 101	Region Nordjylland	6	85		Døgn	
	Mobilt ungeteam (amb. forløb)	SEL § 101	Region Nordjylland	24	95		Stk.	
	Mobilt ungeteam (anonymt forløb)	SEL § 101	Region Nordjylland	72	95		Stk.	
	Udredning - Stofmisbrugere	SEL § 101	Region Nordjylland	260	95		Stk.	
	Udredningstillæg v. genhenvendelse (stof)	SEL § 101	Region Nordjylland				Stk.	

Alkohol- og metadonmisbrugere

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Driftsherre	Pladsantal	Bel.pct.	Takst	Enhed	Budget 2010
Misbrugscentret Region Nordjylland	Ambulant behandling - Alkoholmis-brugere	SUL § 141	Region Nordjylland	75	95		Dag	
	Dagbehandling - Alkoholmisbrugere	SUL § 141	Region Nordjylland	28	95		Dag	
	Døgnbehandling i Vrå - Alkoholmis-brugere	SUL § 141	Region Nordjylland	16	85		Døgn	
	Substitutionsbehandling - Apoteker-ordning	SEL § 107	Region Nordjylland	115	95		Dag	
	Substitutionsbehandling - Frederiks-havn	SUL § 142	Region Nordjylland	40	95		Dag	
	Substitutionsbehandling - Hjørring	SUL § 142	Region Nordjylland	60	95		Dag	
	Substitutionsbehandling - Hobro	SUL § 142	Region Nordjylland	20	95		Dag	
	Substitutionsbehandling - Løgstør	SUL § 142	Region Nordjylland	15	95		Dag	
	Udredning - Alkoholmisbrugere	SUL § 141	Region Nordjylland	275	95		Stk.	
	Udredning i døgnregi - Akuthuset	SUL § 141	Region Nordjylland	6	70		Døgn	
	Udredningstillæg v. genhenvendelse (alkohol)	SUL § 141	Region Nordjylland				Stk.	

Rådgivningsydelser på misbrugsområdet

Tilbud	Ydelse	Lovgrundlag	Driftsherre	Pladsantal	Bel.pct.	Takst	Enhed	Budget 2010
Misbrugscentret Region Nordjylland	Familiekurser	SEL § 101/SUL § 141	Region Nordjylland	18	95		Stk.	
	Misbrugscentret - Trækningsret	SEL	Region Nordjylland	1	100		Stk.	

14. Bilag 4 Oversigt over takster på kommunikationsinstitutterne for social- og specialundervisningsområdet 2010

Som konsekvens af Kontaktudvalgets anbefaling af en takstreduktion på op til 5 procent, er takster for 2010 først klar til udsendelse i december 2009. Region Nordjylland udsender herefter en opdateret endelig udgave af rammeaftalerne for 2010 inklusive takster.

15. Bilag 5 Finansieringsmodel på kommunikationsområdet i Region Nordjylland 2010.

Dette bilag til rammeaftalen for socialområdet 2010 beskriver baggrund og principper for strukturering af ydelsespakker og betalingsmodeller samt model for henvisning på kommunikationsområdet i Region Nordjylland.

Historisk baggrund

Kommunikationsområdet i Nordjyllands Amt var indtil kommunalreformens ikrafttræden 100 % amtsligt finansieret og var organiseret på en sådan måde, at der var fri henvendelsesret på alle kommunikationsinstitutternes ydelser. Det hænger sammen med, at visitationskompetencen i amtets tid var udlagt til institutterne, idet højt specialiseret faglig viden i mange tilfælde er påkrævet for at kunne visitere korrekt. Der har været praksis for, at brugerne videresendes fra en bred vifte af myndigheder / fagpersoner – f.eks. sygehus, praktiserende læge, speciallæger, kommuner m.fl.

Den hidtidige amtslige praksis er videreført i 2007 efter aftale med kommunerne.

Principper for valg af betalingsmodel, herunder model for henvisning.

Følgende oversigt angiver forholdet mellem betalingsmodeller og model for henvisning. I det følgende gennemgås de konkrete betalingsmodeller.

Tabel 1: Oversigt over betalingsmodeller kontra model for henvendelse på kommunikationsområdet

	Fri henvendelsesret	Kommunal visitation
Trækningsret	Generelle rådgivningsydelser: Åben rådgivning, åbent hus, hjælpemiddeludstilling m.v.	Ingen ydelser
Takst - enheds- eller timetakst	Indledende udredning og evt. kortvarig aktivitet, i alt maksimalt 6 timer	Veldefinerede ydelsespakker
Kombinations-model – takst + abonnement	Indledende udredning og evt. kortvarig aktivitet, i alt maksimalt 6 timer	Særligt sårbare, højt specialiserede ydelser

Bemærkninger: Der er særlige aftaler om 1-årig visitation for børneområdet inden for Syn og Teknologi, jfr. punkt 2 nedenfor.

1. Trækningsret

Der anvendes trækningsret som betalingsmodel, når der er fri henvendelsesret i forbindelse med anonym henvendelse, åben rådgivning / vejledning, hjælpemiddeludstillinger o. lign, som ikke kan registreres pr. CPR-nummer, og henvendelserne kan være sporadiske og/eller af meget forskelligt omfang.
Der afregnes på baggrund af antallet af borgere i kommuner, der er tilmeldt trækningsretten.

Kun kommuner, der har tilmeldt sig trækningsretten kan bestille ydelserne.

Trækningsretten omfatter ydelsespakkerne 1.a. og 1.b. i oversigten over ydelser på kommunikationsinstitutterne i rammeaftalens bilag 2.

2. Takstfinansiering

Takstfinansiering (time- eller enhedstakst) anvendes ved veldefinerede ydelsespakker samt i forbindelse med ydelser med fri henvendelsesret mhp. indledende udredning og evt. kortvarig aktivitet i forlængelse af udredningen. Takstmodellen anvendes, når der er tale om en ydelse, hvor der kan foretages CPR-registrering. Der afregnes for de ydelser, den enkelte kommunes borgere har modtaget, ud fra en forud defineret pris pr. ydelse.

En ydelse afregnes som udgangspunkt via timetakster, når den tid, der bruges i den enkelte sag, direkte kan opgøres på de enkelte bruger. Der vil typisk være tale om en-til-en-kontakt. Enhedstakster anvendes typisk ved betaling for sammensatte forløb, hvor ydelsen leveres af flere forskellige personer og faggrupper eller ved f.eks. holdundervisning.

Følgende ydelser er omfattet af takstfinansiering i rammeaftalens bilag 2:

- Høreinstituttet: 2.a., 2.b., 2.e.-2.h.
- Institut for Syn og Teknologi: 2.e. og 2.f.
- Hjerneskadecenteret: 3.b.–3.e.
- Taleinstituttet: 2.c., 2.d., 2.h., 2.j.-2.t.

<u>Særligt vedr. fri henvendelsesret og visitation ved takstfinansierede ydelser</u>

Ydelser med fri henvendelsesret
Den frie henvendelsesret omfatter tilbud om udredning af, hvilken ydelse borgeren kan tilbydes. Såfremt borgeren falder indenfor målgruppen, kan der tilbydes udredning og iværksættelse af en evt. kortvarig aktivitet uden forudgående kommunal visitation. Kortvarige aktiviteter kan iværksættes i umiddelbar forlængelse af udredningen. Hører borgeren naturligt til et andet institut eller andet offentligt regi, henvises i stedet dertil. Udredning og aktivitet skal afvikles inden for maksimalt 6 timer. Kommunerne orienteres om at udredning og evt. opfølgende aktivitet vedrørende den enkelte bruger er foretaget. Afregning med kommunerne sker efter timetakstbetaling eller enhedstakst, dog i enkelte tilfælde med kombinationsmodellen, som beskrevet nedenfor.

Ydelser, som kommunerne skal visitere til
Såfremt der vurderes et behov for iværksættes af en ydelse ud over de 6 timer, fremsendes visitationsanmodning til kommunen med henblik på godkendelse og meddelelse af betalingstilsagn. Alle ydelser ud over 6 timer takstfinansieres

ved enten timetakst eller enhedstakst, afhængigt af, hvad der vurderes mest hensigtsmæssigt for den enkelte ydelsespakke. Ved særligt sårbare ydelser anvendes en kombinationsmodel, som beskrevet nedenfor.

Personer der allerede er udredt kan indgå direkte i et takstfinansieret forløb efter forudgående visitation og betalingstilsagn fra kommunen.

Særligt vedr. børneområdet inden for Syn og Teknologi
For småbørn og skoleelever kan der indgås en 1-årig visitationsaftale, idet der kan være mange enkelt-henvendelser i løbet af et år, der typisk kan løses umiddelbart ved en kort samtale eller ved en kortvarig indsats.

3. Kombinationsmodel med takst og abonnementsordning for særligt sårbare ydelser

Kombinationsmodellen for særligt sårbare ydelser anvendes ved ydelser, der har 1 eller flere af nedenstående kendetegn:

- Der er meget få personaleressourcer afsat til at betjene brugerne, typisk under 1,5 stilling.
- Personalet er meget højt specialiserede indenfor en niche i fagområdet.
- Ydelserne dækker over en lang række meget differentierede problematikker.
- Brugergruppen er lille.
- Efterspørgselsmønsteret er ikke konstant - ydelserne efterspørges sporadisk.

Betalingsmodellen for de særligt sårbare ydelser sammensættes af 50 % takstfinansiering (timetakst eller enhedstakst) og 50 % objektiv finansiering ved en abonnementsordning. Abonnementsordningen betyder, at kommuner, der vælger at være tilknyttet ordningen, ud over den fastsatte takst, der er baseret på 50 % af budgettet til de pågældende ydelser, også forpligter sig på at betale 50 % af det budget til den pågældende ydelse, fordelt efter befolkningsandel. Dermed er der økonomisk og fagligt grundlag for et minimumsberedskab, der kan sikre leveringen af ydelsen til brugere i Region Nordjylland.

Såfremt der vurderes et behov for iværksættes af en ydelse ud over 6 timer, fremsendes visitationsanmodning til kommunen med henblik på godkendelse og meddelelse af betalingstilsagn (vedr. takstdelen).

Kun kommuner, der har tilmeldt sig kombinationsmodellen, og dermed også bidrager til abonnementsordningen, kan bestille ydelserne.

Følgende særligt sårbare ydelser er omfattet i rammeaftalens kapitel 12 bilag 2:

- Høreinstituttet: 2.c. og 2.d
- Institut for Syn og Teknologi: 2.a., 2.b., 2.c. og 2.d.
- Hjerneskadecenteret: 2.a.
- Taleinstituttet: 2.a., 2.b., 2.e-2.g.2 og 2.h.2-2.i. samt 2.u. og 2.v.

Konkrete procedurer for henvisning til kommunikationsydelser

Oplysninger om de konkrete arbejdsgange vedrørende henvendelsesret og kommunal visitation kan findes på Region Nordjyllands hjemmeside http://www.rn.dk/Specialsektoren under regionens tilbud under anvendelse af regionens tilbud.

16. Bilag 6 Takstaftale og vejledning

Takstaftale 2010 og vejledning vedr. tillægsydelser udsendes som særskilte bilag med udsendelsen af rammeaftalen og kan i øvrigt findes på Region Nordjyllands hjemmeside www.rn.dk.